

Základní škola Bystřice nad Pernštejnem, Tyršova 106

„Umět znát, abychom si v životě věděli rady“

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
(6. - 9. ročník)

Ředitelka školy: Mgr. Iveta Ostrýžová
e-mail: ivetaostryzova@seznam.cz
telefon – škola: 566 552 032
IZO školy – 600025942
IČO – 70832811

Název a adresa zřizovatele:
Kraj Vysočina
Žižkova 57
587 33 Jihlava
www.kr-vysocina.cz

Koordinátorka tvorby ŠVP ZV: Mgr. Jaroslava Sluková
e-mail: jarka.slukova@seznam.cz

Školní vzdělávací program vychází z RVP ZV platného od 1. 9. 2016.
Dokument je platný od 1. 9. 2018

Obsah ŠVP ZV (6. - 9. ročník)

Charakteristika školy	4
Charakteristika ŠVP	8
Principy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání	9
Charakteristika základního vzdělávání	10
Učební osnovy (vymezení vyučovacího předmětu, průřezová témata, klíčové kompetence, učivo):	12
- Český jazyk a literatura	12
- Anglický jazyk	35
- Německý jazyk	44
- Matematika	52
- Informační a komunikační technologie (ICT)	65
- Dějepis	72
- Výchova k občanství	85
- Fyzika	98
- Chemie	108
- Přírodopis	116
- Zeměpis	128
- Hudební výchova	144
- Výtvarná výchova	151
- Tělesná výchova	158
- Výchova ke zdraví	167
- Pracovní výchova	178
- Tabulace učebního plánu	189
Pravidla hodnocení žáků	190

Charakteristika školy

- a) velikost školy
- b) vybavení školy
- c) charakteristika pedagogického sboru
- d) charakteristika žáků
- e) dlouhodobé projekty
- f) spolupráce s rodiči a jinými subjekty

a) velikost školy

Základní škola Bystřice nad Pernštejnem, Tyršova 106 je škola zřízená dle § 16, odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Organizace vykonává činnost základní školy, základní školy speciální a školní družiny.

Budova se nachází v blízkosti Masarykova náměstí. Dojíždějící žáci mají vhodná autobusová spojení, dobrá je dostupnost i z vlakového nádraží.

Výuka žáků 1. - 9. ročníku základní školy probíhá ve dvou učebnách. Ve třídách se vzdělává minimálně šest a maximálně čtrnáct žáků.

V základní škole speciální se vzdělávají dle platné vyhlášky minimálně 4 žáci a maximálně 6 žáků.

S povolení zřizovatele se v obou typech tříd může vzdělávat o 4 žáky více nad stanovený počet.

Celková kapacita školy jsou 82 žáci, z toho 16 žáků v základní škole speciální a 66 žáků v základní škole.

Školní družina je zřízena pro žáky, kteří dojíždějí, a pro místní mladší žáky. Ve školní družině mohou být zapsáni 22 žáci pod podmínkou, že v daný okamžik nepřekročí počet přítomných žáků povolený počet 18 žáků.

b) vybavení školy

Škola je umístěna ve staré budově, která je majetkem města Bystřice nad Pernštejnem. Budova je dvouposchod'ová.

V přízemí jsou dvě učebny pro žáky ZŠS, školní družina, školní dílna, sociální zařízení včetně bezbariérového. Na stěnách chodby jsou věšáky pro odkládání oděvů žáků, podél stěn botníky na odkládání obuvi. V prvním poschodí jsou tři učebny, sborovna a ředitelna. Ve druhém poschodí je rozsáhlá půda a menší kabinet pro ukládání školních pomůcek. V každé učebně je několik počítačů, CD přehrávač, televizor, DVD rekordér. Jedna třída je vybavena interaktivní tabulí. Jednotlivé místnosti postupně vybavujeme novým moderním nábytkem a novými školními tabulemi. Průběžně nakupujeme výukové programy, pomůcky pro jednotlivé vyučovací předměty a pomůcky kompenzační a rehabilitační.

Ke škole patří nevelký pozemek, kde žáci pracují v rámci pracovních činností. Školní družina využívá pískoviště a venkovní tabuli pro malování křídami. Na zahradě je využíván i skleník pro rychlení zeleniny. Vařit v hodinách pracovního vyučování chodí naši žáci do cvičné kuchyně nedaleké ZŠ TGM, Tyršova 409.

Škola nemá vlastní tělocvičné zařízení, využívá proto místní sportovní halu a nové sportovní hřiště u ZŠ TGM. Ve škole mohou žáci v rámci školní družiny navštěvovat různé zájmové útvary, např. stolní tenis nebo muzikoterapii. Jako nepovinný předmět vyučujeme náboženství.

Škola má nový zabezpečovací systém – tři moderní videotelefony, které umožňují kontrolovat osoby vstupující do budovy.

Školní obědy mají žáci i zaměstnanci školy zajištěny v nedaleké ZŠ TGM.

c) charakteristika pedagogického sboru

Výuku žáků zabezpečuje pět učitelů. Všichni mají odbornou kvalifikaci v oboru speciální pedagogiky. Uplatnění mají i dvě asistentky pedagoga. Ve školní družině s žáky pracuje kvalifikovaná a zkušená vychovatelka.

Jedna paní učitelka je současně i výchovnou poradkyní a metodičkou prevence sociálně patologických jevů, máme také koordinátorku ŠVP i koordinátorku EVVO. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou proškolení v oblasti BOZ a dále se vzdělávají v rámci DVPP.

d) charakteristika žáků

Naši školu navštěvují žáci, u nichž se dosavadní poskytování podpůrných opatření na běžné základní škole ukázalo jako nepostačující k naplňování vzdělávacích možností a k uplatnění jejich práva na vzdělávání, a žáci s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. O přijímání žáků rozhoduje ředitelka školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a písemné žádosti žáka nebo jeho zákonného zástupce.

e) dlouhodobé projekty a aktivity školy

Škola se dlouhodobě zapojuje do několika projektů, např. Recyklohraní, Ovoce a zelenina do škol, Celé Česko čte dětem, První pomoc do škol. Příležitostně využívá i projekty EU nebo OP VVV. Žáci druhého stupně se účastní každoročně dvou preventivních programů pořádaných Charitou Žďár nad Sázavou.

Formou projektů (projektových dnů) máme zpracována i průřezová témata.

V rámci výuky organizujeme pro naše žáky návštěvy divadelních představení, městského muzea, hasičské zbrojnice, městské knihovny,... Pořádáme besedy s policisty ČR, se zdravotníky, s náboráři SOU a OU.

Podle sněhových podmínek pořádáme lyžařský výcvik, cykloturistiku, cvičení v přírodě. Žáci se zúčastňují sportovních, recitačních a výtvarných soutěží i v rámci kraje.

Každoročně pořádáme vánoční besídku pro rodiče a přátele školy.

Žáci reprezentují školu na veřejnosti u příležitosti Vánočního jarmarku nebo Dne rodin.

f) spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče navštěvují školu nejen v době konání třídních schůzek nebo vánočních besídek. Jsme přístupní komunikaci s rodiči, snažíme se respektovat jejich potřeby a požadavky.

Na škole byla ustanovena školská rada, která se podílí na chodu školy.

Úzce spolupracujeme s odborem sociálních věcí a zdravotnictví, se školskými poradenskými zařízeními, s policií ČR, městským úřadem,... Společně řešíme výchovné problémy, kázeňské přestupky, problémy sociálně znevýhodněných dětí, záškoláctví, útěky z domova. Tato spolupráce je oboustranně prospěšná a přináší dobré výsledky.

Charakteristika ŠVP

a) zaměření školy

b) výchovné a vzdělávací strategie

a) zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem vzdělávání je dosažení co nejvyšší možné úrovně základního vzdělání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků. Výrazný důraz klademe na informační a komunikační technologii, jejíž využívání by se mělo stát pro naše absolventy běžné. Vynakládáme značné úsilí na prohloubení jazykových dovedností žáků. Snažíme se zapojovat je i do sportovních činností a vést je k zdravému životnímu stylu. Podporujeme a rozvíjíme hudební, pohybové, manuální a estetické nadání žáků. Výuka nepovinného předmětu náboženství vyšla ze zájmu žáků a jejich rodičů. Pečlivě vybíráme pro vycházející žáky učební obory.

O činnosti a aktivitách školy informujeme prostřednictvím místního tisku a webových stránek, využíváme i vývěsní skříňku v průchodu pod starou radnicí.

b) výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie školy vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, které jim mají pomáhat při získávání vědomostí, dovedností, schopností a hodnot důležitých pro osobní rozvoj. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečný, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Principy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV)

- navazuje svým pojetím na RVP PV a je východiskem pro koncepci rámcových vzdělávacích programů pro střední vzdělávání
- specifikuje úroveň klíčových kompetencí, jíž by měli žáci dosáhnout na konci základního vzdělávání
- vymezuje vzdělávací obsah – očekávané výstupy a učivo
- zařazuje jako závaznou součást základního vzdělávání průřezová témata s výrazně formativními funkcemi
- podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, včetně možnosti jeho vhodného propojování, a předpokládá volbu různých vzdělávacích postupů, odlišných metod, forem výuky a využití všech podpůrných opatření ve shodě s individuálními potřebami žáků
- umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Charakteristika základního vzdělávání

1. Povinnost školní docházky

Základní vzdělávání je spojeno s povinností školní docházky. Plnění školní docházky se řídí § 36 až § 43 školského zákona.

2. Organizace základního vzdělávání

Organizaci základního vzdělávání upravuje § 46 a § 47 školského zákona v platném znění.

Průběh základního vzdělávání se řídí § 49 a § 50 školského zákona.

Podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve vyhlášce č. 256/2012 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, a ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

3. Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až § 53 školského zákona.

Podrobnosti o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy prováděcím právním předpisem.

4. Získání stupně vzdělání a ukončení základního vzdělávání

Získání stupně vzdělání se řídí § 45 školského zákona, ukončení základního vzdělávání § 54 a §55 školského zákona.

Pojetí základního vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného

a systematického vzdělávání.

Vzdělávání na 2. stupni navazuje na vzdělávání z 1. stupně obsahově, organizačně i didakticky. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Vzdělávání svým praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k možnosti hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu při řešení problémů.

Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Usilujeme proto o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, aby uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací obor ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací předmět ČESKÝ JAZYK A LITERATURA a jeho charakteristika

Český jazyk a literatura je vyučován s touto časovou dotací:

Český jazyk a literatura					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	4+1	3+1	4	4	15	2	17

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace rozvíjí u žáků osvojení a správné používání ústní i písemné podoby spisovného jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Tato vzdělávací oblast je zaměřena na rozvoj citového a smyslového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení s porozuměním, práce s literárním textem a psaní.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk.

Komunikační a slohová výchova – vede žáky k rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Žáci by se měli naučit správně a srozumitelně vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní, napsat krátká sdělení a číst s porozuměním. Ke zlepšení správné výslovnosti budou použity logopedické metody a pomůcky.

Jazyková výchova – zaměřuje se na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i psané podobě.

Literární výchova – zaměřuje se na utváření základních čtenářských dovedností a návyků a na reprodukci přečteného. Prostřednictvím četby se žáci seznamují se základními literárními formami a učí se rozlišovat představy od skutečnosti.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s dramatickou výchovou (literatura a sloh) dějepisem (např. období Velké Moravy, období národního obrození, apod.), informačními a komunikačními technologiemi (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých pravidel, pro danou komunikaci), hudební výchovou (lidová slovesnost, písničkáři...).

Český jazyk a literatura se realizuje formou klasického vyučování ve kmenových třídách, je využívána žákovská knihovna a besedy v městské knihovně, divadelní představení atd.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci žáka
- používáme vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů)
- předkládáme dostatek informačních zdrojů z učebnic a pracovních textů
- zařazujeme práci s jazykovými příručkami a slovníky
- vedeme žáky k sebehodnocení a k dovednosti autokorekce chyb

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k samostatnému a tvořivému řešení daného problému, napomáháme mu hledat další řešení
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např. získaných z četby)
- klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách, mezi třídami, spolupracujeme s MŠ
- zařazujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupině a klademe důraz na vytvoření pravidel v týmu
- využíváme vzájemné pomoci žáků (uvnitř třídy i mezitřídní)
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům i k žákům s poruchami učení
- učíme děti toleranci a vzájemné ohleduplnosti
- posilujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- umožňujeme žákům sebedopílet se na průběhu a obsahu vyučovacích hodin
- učíme žáky zaujmout odmítavý postoj k negativním projevům chování jiných žáků i dospělých

Kompetence občanské

- učíme žáky základním pravidlům společenského chování
- vedeme žáky k poznání, ohodnocení a ochraně kulturního a historického dědictví
- seznamujeme žáky s lidovými tradicemi našeho regionu („Lidový rok“ – masopust, Velikonoce, otvírání studánek, vynášení smrtky, pálení čarodějnic, Vánoce)
- aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění (školní akademie, vánoční zpívání)

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost (příprava na výuku, shromažďování a třídění materiálu, dokončení rozpracovaného úkolu)
- vedeme žáky k samostatnosti při plnění úkolů a k sebekontrolě
- učíme žáky podílet se na plnění skupinového úkolu a přebírat zodpovědnost za výsledek skupinové práce

6.ročník ČESKÝ JAZYK A LITETURA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním, v hlasitém čtení frázuje po smyslu sdělení • uvědomuje si tematickou specifičnost kapitoly a oddílů • dokáže samostatně nebo s pomocí učitele řešit interpretační úkoly na literárních textech z vybraných děl osobností české historie zná základní literární druhy a žánry • charakterizuje základní literární druhy a žánry na ukázkách s danou tematikou, v některých případech doloží dalšími typickými texty a uvede jejich výrazné představitele • je schopen odlišit literaturu různého typu a texty hodnotit • umí vyjádřit adekvátním způsobem určitý estetický soud a samostatně formuluje dojmy z četby, z návštěvy divadelního nebo filmového představení • uvědomuje si rozdíl mezi uměleckou a věcnou literaturou • umí samostatně reprodukovat děj epických textů 	<p>Čtení, práce s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretace, rozbor textu, výtvarný doprovod textů v návaznosti na výtvarnou výchovu <p>Úvod do literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika literatury, členění, funkce <p>Literární druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • lyrika, epika, drama <p>Výrazové formy literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> • próza, poezie <p>Poezie</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy rýmů • obrazná pojmenování <p>Literární žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> • bajka • báje • pověst • legenda • pohádka • román 	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku • ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a vlastními slovy charakterizuje epické žánry <p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy a chápe jejich funkce při tvorbě vyšších jazykových celků tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci určuje mluvnické kategorie vysvětlí mluvnické pojmy využívá Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> povídka <p>Dobrodružná literatura Humoristická literatura Fantasy, sci-fi literatura, komiks</p> <p>Lidová slovesnost</p> <ul style="list-style-type: none"> žánry lidové slovesnosti Vlastní literární tvorba, referáty v návaznosti na slohovou výchovu <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> podstatná jména, mluvnické kategorie, jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná a vlastní, pravopis podstatných jmen přídavná jména, skloňování, stupňování, jmenné tvary, pravopis zájmena číslovky <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> větné členy, rozvíjející větné členy věta jednoduchá a souvětí • určování vět hlavních a vedlejších spojovací výrazy interpunkce v souvětí <p>Zvuková stránka jazyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa tvoří slova pomocí předpon a přípon
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický • umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady spisovné výslovnosti • chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu • orientuje se základním způsobem v jazykových vědních disciplínách • uvědomuje si důležitost jazykové kultury <p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev • dokáže užít vhodně spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • ovládá tvorbu jazykových projevů v jednoduchých komunikačních žánrech • užívá vhodně verbálních i nonverbálních komunikačních prostředků v mluveném i psaném projevu • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem 	<ul style="list-style-type: none"> • spisovná a nespisovná výslovnost • zvuková stránka slova a věty Obecné výklady o jazyce • slovanské jazyky a jejich dělení • národní jazyk a jeho rozvrstvení • jednoduché tiskopisy, poukázka, podací lístek, vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, SMS zpráva • dopis osobní a úřední, e-mail, • popis, výtah a výpisky • vypravování <p>• Oslovení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o jazyce i stylu k vlastnímu tvořivému psaní 	<ul style="list-style-type: none"> Korespondence (vzkaz, pohled, dopis, e-mail) Vypravování, popis, charakteristika Dialog a monolog v životě (řečnictví) 	<ul style="list-style-type: none"> komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

Komunikační a slohová výchova

OSV - mluvní cvičení - verbální a neverbální sdělení

EGS – rodinné příběhy

MDV – mediální sdělení

Literární výchova

OSV- projekt Pohádka

OSV-projekt Bajky a báje

EV – lidová slovesnost a příroda

7.ročník		
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
Literární výchova	Výrazové formy literatury <ul style="list-style-type: none"> próza, poezie 	

<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si hodnotu kulturních kořenů a tradic na textech o národním jazyce • přijímá literární a mravní hodnotu textů s tematikou českých osobností a událostí v průběhu staletí • reprodukuje samostatně děj epických textů s tematikou Bible, mýtů, přírodních živlů charakterizuje vlastními slovy vypravěče na ukázkách interpretuje základní funkce a významy postav, prostředí, událostí • účastní se kreativně dramatizace textu z celku v cizí zemi • prožívá empaticky situace vypravěče, postav a lyrického mluvčího • přijímá esteticko-ideové hodnoty textů na dané téma • popisuje vlastními slovy téma a atmosféru textů • hledá souvislosti v různých uměleckých ztvárněních • dotvoří pokračování děje příběhu s danou tematikou <p>Jazyková výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Epické žánry • román, povídka, novela, pověst, legenda fantasy, sci-fi literatura • Žánry na pomezí věcné a umělecké literatury literatura faktu • cestopis, biografie, deník) Poezie • druhy rýmů • básnické prostředky (metafora, metonymie, epiteton, oxymorón) Lyrické, epické a lyricko-epické žánry • balada, romance Vývoj literatury • počátky slovesného umění • starověká literatura • středověká literatura • počátky písemnictví v českých zemích • renesanční literatura evropská, česká • barokní literatura • klasicismus 	<ul style="list-style-type: none"> • ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení • dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury-má pozitivní vztah k literatuře
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si rozdíl mezi gramatickým a věcným významem slova • umí vyhledávat informace ve výkladovém slovníku • identifikuje vztahy ve slovní zásobě • rozpoznává přenesená pojmenování • pracuje s frazémy • vysvětlí nejvýznamnější způsoby obohacování slovní zásoby • umí doložit způsoby obohacování slovní zásoby • aplikuje zásady tvoření českých slov • třídí správně slovní druhy • chápe funkci slovních druhů při tvorbě vyšších jazykových celků • tvoří spisovné tvary slov • používá spisovné tvary slov ve vhodné komunikační situaci • doplňuje slovesné tvary podle daných mluvnických kategorií 	<p style="text-align: center;">Význam slov, tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • slova jednoznačná a mnohoznačná • sousloví • synonyma, homonyma • slova citově zabarvená, termíny • obohacování slovní zásoby • tvoření slov odvozováním, skládáním, zkracováním • odvozování substantiv a adjektiv • Tvarosloví • zájmeno jenž • slovesný rod • příslovce, příslovečné spřežky • stupňování příslovcí • předložky, spojky, částice, citoslovce • Skladba • druhy vět podle postoje mluvčího 	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v Pravidlech českého pravopisu • pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa • správně píše slova s předponami a předložkami • ovládá pravopis vyjmenovaných slov
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • převádí slovesa z trpného rodu do činného a naopak • tvoří příslovce od přídavných jmen • užívá ve větách příslovečné spřežky • doplňuje do vět předložky s/se a z/ze • označí spojky podřadící a souřadící, částice a citoslovce • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • zvládá v písemném projevu pravopis syntaktický • roztřídí různé druhy vět podle postoje mluvčího • nalézá věty dvojčlenné a jednočlenné • definuje větné ekvivalenty • doplňuje podměty vyjádřené daným slovním druhem 	<ul style="list-style-type: none"> • věty jednočlenné a dvojčlenné • větné členy základní a rozvíjející • přístavek • druhy vedlejších vět • procvičování i/y ve vyjmenovaných slovech, v koncovkách jmen, ve shodě podmětu s přísudkem • psaní velkých písmen ve vlastních jménech • popis předmětu • popis pracovního postupu • charakteristika • líčení krajiny • výtah • žádost • životopis • vypravování 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje v běžných situacích, naslouchá • čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • nalézá druhy přísudků • rozeznává od sebe rozvíjející větné členy • rozlišuje druhy vedlejších vět • nahrazuje větné členy vedlejšími větami • aplikuje při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady grafického zaznamenávání slov • chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka • aplikuje pravopis i/y ve vyjmenovaných slovech, koncovkách přídavných a podstatných jmen a ve shodě přísudku s podmětem • doplňuje správně velká a malá písmena <p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev • užívá vhodně spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá základy studijního čtení • ovládá tvorbu jazykových projevů v základních komunikačních žánrech • tvoří dané slohové útvary 	<ul style="list-style-type: none"> • Subjektivní popis • Referát, recenze (beseda o uměleckém díle), reklama • Výpisky • Subjektivní popis 	<ul style="list-style-type: none"> • v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • užívá vhodně v mluveném a psaném projevu verbálních a nonverbálních komunikačních prostředků • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem • využívá poznatků o jazyce a stylu i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů 		
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

Komunikační a slohová výchova

OSV - mluvní cvičení, poznávání lidí

EV – příroda a já

EGS – cestování

MDV – reklama odborný text z různých předmětů

ČJ – literární texty, odborný text z různých předmětů

- využití literárních textů

Literární výchova

OSV – mezilidské vztahy

MKV – charakter. člověka

EGS – cestování

VV, HV - románské, gotické umění (stav., soch., mal.) + hudba

Dě - Velká Morava, český stát - Přemyslovci, Lucemburkové

8.ročník ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí odlišit uměleckou a neuměleckou literaturu • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla výrazně čte, ovládá v rámci svých možností vstup do role postavy • tvoří vlastní literární text • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo • uvědomuje si žánrovost jako historickou kvalitu • prožívá a uvědomuje si estetickou funkci jazyka, kompozice a tématu textu	<p>Výrazové formy literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> • próza, poezie, drama Lyrické, epické a lyricko-epické žánry • elegie, epigram, pásmo • román, povídka, novela • balada, romance, romaneto • básnická povídka (poema) • veršovaný román <p>Vývoj literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvícenství • preromantismus • romantismus • realismus	<ul style="list-style-type: none"> • ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení • rozezná základní literární druhy a žánry

<ul style="list-style-type: none"> • má představu o historické podmíněnosti látkově tématických a žánrových okruhů středověké literatury dokáže poznat a interpretovat významy obrazných pojmenování, zvukové stránky jazyka • rozpozná a charakterizuje • literární styl romantismu • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní • rozpozná základní rysy individuálního stylu autora • rozumí druhům komického postoje • vnímá názory a argumenty druhých s porozuměním a rozvíjí kritický dialog • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • Jazyková výchova • dokáže rozlišit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov 	<ul style="list-style-type: none"> • literatura konce 19. a začátku 20. století meziválečná literatura, Literatura hodnotná a konzumní • Deník, fejeton • Fantazie v literatuře <p style="text-align: center;">Obohacování slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauka o tvoření slov • slova přejatá (výslovnost a pravopis) • Tvarosloví 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa • rozezná mateřský a cizí jazyk
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná přenesená pojmenování • ovládá pravopis přejatých slov • spisovně vyslovuje běžná cizí a přejatá slova • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • chápe kategorie vidu a sloves • umí správně tvořit tvary cizích a přejatých jmen • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí a dokáže tyto znalosti a vědomosti aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu • v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický 	<ul style="list-style-type: none"> • skloňování přejatých a cizích vlastních jmen v textu • užití vlastních jmen v textu • slovesný vid • Skladba • druhy vedlejších vět, • významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami, • souvětí souřadné a podřadné • významové poměry mezi větnými členy • spojovací výrazy v souvětí • interpunkce v souvětí • Pravopis • psaní i/y v koncovkách • psaní předpon s-, z-, vz- a předložek s/se, z/ze • psaní skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně 	<ul style="list-style-type: none"> • rozezná větu jednoduchou od souvětí
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími příručkami • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slovtvorný • uvědomuje si zařazení češtiny mezi jazyky slovanské • chápe současnou podobu jazyka jako výsledek předchozího historického vývoje • poznává jednotlivé útvary národního jazyka <p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu • dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného 	<p>Obecné výklady o českém jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovanské jazyky • útvary českého jazyka a jazyková kultura • charakteristika literární postavy • odborný text a jeho tvorba – výklad, výtah • líčení • úvaha • funkční slohové styly a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje v běžných situacích • píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma
--	--	--

<p>textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <ul style="list-style-type: none"> • v mluvené a psaném projevu vhodně užívá verbálních a nonverbálních komunikačních prostředků • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně • správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní • dokáže vytvořit text podle zadané slohové formy a obsahu, a to líčení, charakteristiku literární postavy, jednoduchý výklad, úvahu • identifikuje funkční styl, slohový postup a útvar 		
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

Komunikační a slohová výchova

OSV – mluvní cvičení, poznávání lidí

EV – příroda a já

EGS – cestování

MDV – reklama odborný text z různých předmětů

ČJ – literární texty odborný text z různých předmětů

- využití literárních textů

Literární výchova

MKV – Češi a Evropa a NO

MDV – knihy, noviny,... a NO

VV, HV, Dě – renesance, humanismus, baroko klasicismus

OV – humanismus

ČJ (sloh) – životopis

Dě – národní obrození, 2. pol. 19. stol.

VV, HV – umělecké směry 2. pol. 19. st. a přelomu 19. a 20. stol.

9.ročník		
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
Literární výchova <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si hodnotu kulturních tradic vlastního národa i národů cizích • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • rozpozná literární styl vysoký a nízký	Výrazové formy literatury <ul style="list-style-type: none"> • próza, poezie, drama (absurdní drama, divadlo malých forem) Lyrické, epické a lyricko-epické žánry <ul style="list-style-type: none"> • román, válečný román, budovatelský • román, psychologický román • povídka, novela • báseň lyrická, báseň epická • píseň, písňový text Sci-fi, fantasy	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře

<ul style="list-style-type: none"> • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • rozpozná základní principy realistického zobrazení • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • rozpozná a charakterizuje literární styl směrů 19. a 20.století a dokáže jmenovat jejich významné reprezentanty • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • má základní představu o sociální podmíněnosti a genezi • literárního vývoje • umí pojmenovat a hodnotit prostředky epické a dramatické výstavby textu • vnímá argumenty a názory ostatních • má základní představu o sociální podmíněnosti a genezi literárního vývoje • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<ul style="list-style-type: none"> • Vývoj literatury • světová literatura 2. poloviny 20. století • česká literatura po roce 1945 • 60. léta v literatuře • česká literatura 70. a 80. let 	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • výrazně čte, tvoří vlastní literární text jako variaci, parafrázi, parodii textu původního • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • uvědomuje si žánrovost jako historickou kvalitu • vyhledává informace z různých zdrojů (knihovna, internet), samostatně je umí zpracovat do útvaru referátu <p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozlišit a příklady v textu doložit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov • rozpoznává přenesená pojmenování • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova <ul style="list-style-type: none"> • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami • správně třídí slovní druhy • tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<p>Slovní zásoba a význam slova</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovo a sousloví • věcné významy slov • rozvoj slovní zásoby • významové vztahy mezi slovy – synonyma, antonyma, homonyma • odborné názvy, slova domácí a cizí <p>Nauka o tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba slova • odvozování, skládání, zkracování slov <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní druhy a jejich mluvnické významy • slova ohebná a neohebná • podstatná jména, přídavná jména, zájmena a číslovky – druhy, skloňování • slovesa a jejich mluvnické významy, slovesné třídy • příslovce, předložky a spojky • tvary slovesa být • přechodníky <p>Skladba</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem <p>správně píše slova s předponami a</p> <ul style="list-style-type: none"> • předložkami
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • umí srozumitelně a výstižně vystavět výpovědi • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí • dokáže se orientovat i ve složitých souvětích • rozezná spisovné a nespisovné odchylky od pravidelné větné stavby • využívá znalostí o gramatické normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady českého pravopisu a spisovné výslovnosti • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu • orientuje se v jednotlivých jazykovědných disciplínách • uvědomuje si důležitost jazykové kultury • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj <p>Komunikační a slohová výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stavba věty a souvětí – věty podle postojemluvího, věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty • tvoření vět a souvětí • řeč přímá a nepřímá • nepravidelnosti české stavby <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • lexikální, tvaroslovný a skladební • psaní vlastních jmen Zvuková stránka jazyka • hlásky a hláskové skupiny • větný přízvuk, větná melodie Obecné výklady o jazyce • projev mluvený, psaný, řeč, jazyk • slovanské jazyky, vývoj jazyka a jeho útvary • jazykověda a její disciplíny • jazyková kultura <ul style="list-style-type: none"> • výklad • popis - popis pracovního postupu, popis uměleckého díla, líčení • charakteristika • vypravování 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užít spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • vhodně se zapojuje do diskuse, řídí ji a ve svých výstupech využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • v mluveném a psaném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních komunikačních prostředků • využívá poznatků o jazyce i stylu k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní • komunikuje kultivovaně, výstižně volí vhodné jazykové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • úvaha • proslov • diskuse • fejeton • funkční styly • slohové útvary dle výběru žáků (životopis, dopis, otevřený dopis) 	<ul style="list-style-type: none"> • píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje dané téma
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

Komunikační a slohová výchova

OSV – mluvní cvičení, sebepoznání a sebepojetí

VDO – občanská odpovědnost, angažovanost každého žáka (řečnictví)

EV – životní prostředí

MDV – zpravodajství, média v každodenním životě

ČJ (lit.) – literární texty odborné předměty

Literární výchova

VDO - demokratické zásady v dílech spisovatelů

VV, HV – umění 20. století

OV – problémy lidské nesnášlivosti

D – dějiny 20. století

Vzdělávací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací obor CIZÍ JAZYK

Vzdělávací předměty ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK a jejich charakteristika

Cizí jazyk je vyučován s touto časovou dotací:

Anglický jazyk					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	3	3	3	3	12	0	12

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má od šestého ročníku časovou dotaci tři hodiny týdně.

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni.

Výuka seznamuje žáky s reáliemi zemí, jež tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

2. stupeň navazuje na 1. stupeň, procvičuje se větná skladba, pozornost se věnuje poslechu a popisování jednoduchých dějů.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- seznámení s cizím jazykem ve zvukové podobě
- osvojení si základních výslovnostních návyků
- ovládnutí fonetické podoby abecedy

- pojmenování základních číslovek
- rozumění obecně známým slovům a frázím a zvládnutí pozdravů, přání a poděkování
- vytvoření jednoduchých otázek, záporu a odpovědí, vedení jednoduchého rozhovoru

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům řadu materiálů, které jim umožní vyhledávat informace o jazyku a anglicky mluvících zemích, a které je povedou k ochotě se o ně zajímat
- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k posouzení vlastního pokroku a určení překážek či problémů bránících učení

Kompetence komunikativní

- poslechem materiálů nabízíme žákům příležitost naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a diskutovat
- četbou vedeme žáky k porozumění různých typů textů a záznamů, obrazových materiálů a k přemýšlení o nich, k reakci na ně a k jejich tvořivému využití
- při výuce využíváme informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- zařazováním dialogů vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupinách, k vytváření pravidel práce v týmu, k přijímání rolí ve skupině, k vytváření příjemné atmosféry v týmu, k chápání potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektování různých hledisek, k ochotě poskytnout pomoc ostatním spolužákům ve skupině

Kompetence občanské

- seznamováním s reáliemi anglicky mluvících zemí vedeme žáky k respektování tradic a kulturního a historického dědictví, k respektování přesvědčení druhých lidí, jejich vnitřních hodnot

6.ročník ANGLICKÝ JZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblekání, • nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvoje- 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu) • rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

	ného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
--	--	--

7.ročník ANGLICKÝ JZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková a grafická podoba jazyka–rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o 	<ul style="list-style-type: none"> rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<p>zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby
---	---	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Sebepoznání, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace - vztahy ve třídě i mimo ni, pozice žáka a učitele ve škole, řeč těla, rozvoj specifických komunikačních dovedností, význam oblečení ve společnosti, při různých příležitostech, hrdinové v pohádkách jako vzor formující dětskou psychiku, já a moje okolí, pozice mladého člověka- jeho seberealizace, mezilidské vztahy, já a moje rodina, tolerance, porozumění v rodině, využití volného času, koníčky, význam vzdělání, blahopřání, pochopení potřeb jiných lidí, vzájemná pomoc, charakterové vlastnosti X vizáž, porozumění v kolektivu vrstevníků

VDO - Občanská společnost a škola - vztahy ve škole, atmosféra

EGS -Evropa svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané - společná evropská měna, stravovací návyky v různých zemích, komunikace v Evropě, vlajky, cestování, vzájemná propojenost států EU, doprava v cizí zemi, porozumění symbolům, škola v Německu, organizace pomáhající lidem – Červený kříž, cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy

8.ročník		ANGLICKÝ JZYK	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sob ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola • volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání • mluvnice-rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby • odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 	

<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na jednoduché písemné sdělení 		
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

MKV - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita - formy bydlení a způsob života v různých státech, tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišnost názorů, zájmů

EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí - zvířata, vztah ke zvířatům, proč máme zoo, životní prostředí, ochrana přírody, znečištění, zdravá výživa, ekologické potraviny

9.ročník ANGLICKÝ JZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti • rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace • ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů, rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

<ul style="list-style-type: none"> • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formulář i napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí • mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<ul style="list-style-type: none"> • odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby
---	---	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

MV - Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu - použití médií a přístrojů, první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce, vyprávění jako základ mediálního sdělení, komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, počítač jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka, správné využití médií za účelem výběru důležitých informací, práce s internetem, cizí jazyk jako prostředek komunikace v cizině na dovolené

NĚMECKÝ JAZYK

Cizí jazyk je vyučován s touto časovou dotací:

Německý jazyk					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	0	0	3	3	6	0	6

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk je nabízen jako druhý cizí jazyk. Vyučován je jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 3 vyučovací hodiny týdně.

Smyslem předmětu je seznámit žáky s dalším cizím jazykem. Výuka směřuje k tomu, aby si žáci osvojili základní slovní zásobu a gramatiku a uměli reagovat v jednoduchých běžných situacích. Při výuce se žáci také seznamují s životem a kulturou v dané zemi a tím i mohou srovnávat a tolerovat odlišnosti jiných kultur.

Metody a formy práce jsou založeny na poslechu, imitaci, rozhovoru, četbě a hře.

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat německy pro praktický život
- nabízet žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci se slovníky
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

- vést žáky ke srovnání stavby německého, českého a anglického jazyka, vyhledávání odlišností a shod
- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce a německy vedenému rozhovoru
- odstranit zábrany při používání jazyka
- navazovat dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- zvládnout komunikaci v jednoduchých situacích (žádost o radu, pomoc)
- vést žáky ke správnému a samostatnému používání studijních materiálů a pomůcek

Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj tvořivého myšlení žáků, vedeme je, aby propojovali získané poznatky do širších celků
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, vedeme žáky k práci s informačními zdroji, k samostatné práci se slovníky
- vytváříme žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka
- vedeme žáky, aby si vybírali a využívali vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- vedeme je k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- pracujeme s česko-německou interferencí, vyhledáváme shody a odlišnosti obou slovanských jazyků
- umožníme volný přístup k informačním zdrojům, při výuce využíváme výpočetní techniku, začleňujeme práci ve skupinách
- předkládáme žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí potřebují německý jazyk

- klademe vhodné otázky

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění německy vedenému rozhovoru a psaným jednoduchým textům, vedeme žáky, aby komunikovali na odpovídající úrovni
- učíme žáky využívat informační prostředky ke komunikaci se světem
- dbáme na dobrou úroveň vyjadřování, současně však vedeme žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, vedeme je k výstižnému a souvislému projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky, vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- vytváříme situace, ve kterých si žáci uvědomují potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- vedeme žáky k respektování názorů učitele
- usilujeme o vzájemnou toleranci a spolupráci žáků, podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, podporujeme spolupráci ve skupině
- vedeme žáky tak, aby byli schopni sebekontroly
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- vedeme žáky, aby pochopili důležitost tolerance a solidarity v lidských vztazích a snažili se vcítit do problémů minorit ve světě i u nás
- seznamujeme žáky s reáliemi německy mluvících zemí
- vedeme žáky k respektování názorů ostatních
- vedeme žáky k diskuzi a k prezentaci jejich myšlenek a názorů, k vzájemnému naslouchání si, kooperaci

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium
- vedeme je k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- vedeme žáky ke spolupráci, zařazujeme výuku ve skupinách
- vedeme žáky k zodpovědnému a svědomitému přístupu k učení, k efektivnímu organizování své práce
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

8.ročník			NĚMECKÝ JZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy			
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková podoba jazyka – fonetické znaky (pasivní), základní výslovnostní návyky 	<ul style="list-style-type: none"> • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka rozumí výrazům pro pozdrav a podkávání 			

<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • tematické okruhy – domov, rodina, škola • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy • slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem 	<ul style="list-style-type: none"> • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas sdělí své jméno a věk
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Sebepoznání, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace - vztahy ve třídě i mimo ni, pozice žáka a učitele ve škole, řeč těla, rozvoj specifických komunikačních dovedností, význam oblečení ve společnosti, při různých příležitostech, hrdinové v pohádkách jako vzor formující dětskou psychiku, já a moje okolí, pozice mladého člověka - jeho seberealizace, mezilidské vztahy, já a moje rodina, tolerance, porozumění v rodině, využití volného času, koníčky, význam vzdělání, blahopřání, pochopení potřeb jiných lidí, vzájemná pomoc, charakterové vlastnosti X vizáž, porozumění v kolektivu vrstevníků

VDO - Občanská společnost a škola - vztahy ve škole, atmosféra

EGS - Evropa svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané - společná evropská měna, stravovací návyky v různých zemích, komunikace v Evropě, vlajky, cestování, vzájemná propojenost států EU, doprava v cizí zemi, porozumění symbolům, škola v Německu, organizace pomáhající lidem – Červený kříž, cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy

MKV - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita - formy bydlení a způsob života v různých státech, tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišnost názorů, zájmů

EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí - zvířata, vztah ke zvířatům, proč máme zoo, životní prostředí, ochrana

přírody, znečištění, zdravá výživa, ekologické potraviny

9.ročník NĚMECKÝ JZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) <ul style="list-style-type: none"> rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) rozumí jednoduchým pokynům učitele pozdraví a podkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas sdělí své jméno a věk

<ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sob ve formuláři • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby
---	---	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

MV - Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu - použití médií a přístrojů, první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce, vyprávění jako základ mediálního sdělení, komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, počítač jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka, správné využití médií za účelem výběru důležitých informací, práce s internetem, cizí jazyk jako prostředek komunikace v cizině na dovolené

Vzdělávací oblast MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vzdělávací obor MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vzdělávací předmět MATEMATIKA a jeho charakteristika

Matematika je vyučovaná s touto časovou dotací:

Matematika					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	4+1	4+1	4+1	3+2	15	5	20

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Při vzdělávání v matematice na druhém stupni si žák osvojuje zejména provádění aritmetických operací, získávání číselných údajů, zavádění proměnných a jejich využívání při matematizaci reálných situací. Učí se odhadovat výsledky a posuzovat jejich reálnost a to využívat nejen při matematice, ale i v předmětech, které matematické operace a postupy využívají. Zdokonaluje se v používání matematické terminologie a symboliky, osvojuje si další algoritmy. Rozvíjí znalosti a dovednosti získané na prvním stupni školy. Učí se graficky znázorňovat reálné situace a naopak grafické znázornění interpretuje do reálných situací. Při této činnosti se učí využívat výpočetní techniku. Postupně se grafický projev žáka zlepšuje a používáním matematické symboliky i zefektivňuje. Velký význam má rozvíjení rovinné i prostorové představivosti, aby byl žák schopen řešit polohové i metrické úlohy a problémy, které vycházejí z běžného života. Nedílnou součástí jsou nestandardní úlohy, při jejichž řešení žák může, ale nemusí, využívat osvojený matematický aparát a může uplatnit i nestandardní metody řešení úloh. Zařazovány budou zejména nestandardní úlohy, při jejichž řešení bude více uplatňována skupinová práce.

Vzdělávací oblast je založena na praktických činnostech, sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci si osvojují základní matematické pojmy a symboly, matematické postupy a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na tematické okruhy:

Čísla a početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Geometrie v rovině a prostoru

Aplikační úlohy

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávání v matematice směřuje k:

- rozvíjení schopnosti aplikovat matematické dovednosti při řešení úloh z praxe
- rozvíjení myšlení (logického, kombinatorického, abstraktního, exaktního) a paměti
- osvojování si různých metod řešení úloh
- matematizaci reálných situací s vědomím, že realita bývá složitější než matematický model
- správnému odhadování výsledků
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti a systematickosti v práci

Kompetence k učení

- při řešení typových úloh žák vybírá vhodný způsob jejich řešení
- používá osvojené postupy, algoritmy a vztahy a snaží se je zobecňovat
- správně a účelně používá matematickou symboliku
- matematické postupy dokáže využít při matematizaci a řešení úloh i v jiných oborech (fyzika, chemie, zeměpis)
- posoudí reálnost zjištěných výsledků, z chyby se dokáže poučit

Kompetence k řešení problémů

- při řešení neznámého typu úlohy (pro žáka tedy problémové úlohy) se učí hledat shodné, ale i odlišné rysy s již známými typy úloh
- na základě toho se snaží odvodit možný způsob řešení úlohy a aplikovat známé postupy řešení, případně přijít s novým, logicky správným postupem
- v případě nalezení více možných způsobů řešení vybírá co možná nejefektivnější způsob
- učí se správně pomocí matematických pojmů definovat, co má zjistit
- dokáže provést rozbor úlohy a ze zadání úlohy vybrat údaje potřebné k řešení a vyčlenit údaje k řešení nepotřebné, případně určit, které další vztahy bude při řešení úlohy potřebovat
- při řešení těchto úloh dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (MFCHT), kalkulátor a ICT
- vzorečky si osvojuje jejich vyvozováním
- dokáže provést odhad a posoudit reálnost výsledku

Kompetence komunikativní

- porozumí zadání slovní úlohy
- pokud zadání úlohy nerozumí, dokáže bez ostychu o pomoc při její interpretaci požádat spolužáka případně učitele

- dokáže zformulovat hypotézu a vhodně argumentovat při jejím ověřování
- používá správně a účelně matematickou terminologii a symboliku

Kompetence sociální, personální a občanské

- postupně se učí pravidla práce ve skupině – snaží se pracovat samostatně, ale v případě potřeby dokáže o pomoc požádat a tuto pomoc přijmout
- snaží se pomoc poskytnout, je-li o ni požádán
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a dokáže se vcítit do situace druhého a podle toho s ním jednat
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat

Kompetence pracovní

- učí se účelně využívat kalkulátor, matematicko-fyzikální tabulky a ICT a tyto dovednosti využívá i v dalších vzdělávacích oblastech
- postupně zdokonaluje práci s rýsovacími potřebami, zlepšuje jemnou motoriku a grafický projev
- učí se účelně využívat pracovní prostor a plochu tak, aby to jeho práci zkvalitnilo a urychlilo
- dbá na šetrné zacházení se svěřenými pomůckami a potřebami

6.ročník MATEMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> využívá pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> násobilka v oboru do 100, zkoušky správnosti záměnou činitelů sčítání a odčítání v oboru do 10 000, zkoušky správnosti počítání písemné algoritmy početních operací řešení slovních úloh vztahujících se k praktickému životu 	<ul style="list-style-type: none"> tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy rozeznává sudá a lichá čísla používá kalkulátor

<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla, celá čísla práce s kalkulačkou • závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády • obvod a obsah obrazce • osově souměrné útvary • délka úsečky; jednotky délky a jejich převody základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec • slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu • provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času • uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi • znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary • vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • určí osu souměrnosti překládáním papíru • řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech
---	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV – určení obvodu pozemku apod. - poznávání, komunikace

OSV – odhad a určení např. ceny nákupu...

VGS – jsme Evropané

OSV - obsah pokoje, pozemku Řešení problémů

Pč - popis technických výkresů

Fy - měření délky

Fy - řešení početních úloh

Z – určování zeměpis polohy

7.ročník		
MATEMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 	<ul style="list-style-type: none"> • dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti • zaokrouhlování čísel, práce s kalkulačkou, využití zaokrouhlování v praxi • celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa 	<ul style="list-style-type: none"> • písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícečiferná čísla, dělí se zbytkem • píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 • provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla • zvládá orientaci na číselné ose • vyhledává a třídí data porovnává data

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává soubory dat • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti • rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině • vzorce pro výpočet obvodu a obsahu rovinných útvarů • přesnost rýsování <ul style="list-style-type: none"> • číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie 	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti • vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu • provádí jednoduché konstrukce rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary • samostatně řeší praktické úlohy hledá různá řešení předložených situací
--	---	---

OSV – práce s mapou, využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev)

– řešení problémů (slevy...)

EV – problémy životního prostředí (stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek)

M - numerické výpočty

Fy – vztahy mezi veličinami

Z – měřítko plánu, mapy

Ch – výpočty pomocí trojčlenky, koncentrace

Pv – spotřeba materiálu, benzínu

- zakázky, počet dělníků

Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustav; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek • matematické operace v oboru do 1 000 000 • dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnost • odhad a zaokrouhlování v praxi • příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) • čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace • píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 • písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem • provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla • vypracuje jednoduchou tabulku • zvládá početní úkony s penězi • umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami • zobrazuje jednoduchá tělesa • vypočítá povrch a objem kváдру, krychle a válce

<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s penězi, zlepšování finanční gramotnosti • prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec • vzorce pro výpočet povrchu a objemu těles • náčrt, proporcionální odhad 	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV – řešení problémů, zavlažování pozemku,....., objem a povrch nádrže, bazénu,...

EGS – srovnání států – HDP, počet obyv., Evropa a svět nás zajímá...

- stav ovzduší, problémy živ. prostředí

- stav obyv., zdravotnictví, průmyslu, Evropa a svět nás zajímá...

EV – ochrana život. prostředí, problémy životního prostředí

- lidské aktivity

MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Z – třídění údajů

Fy – zápis jednotek fyzikálních veličin

- vztahy mezi veličinami, řešení fyz. úloh

9.ročník		
MATEMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustav; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek procento, základ, procentová část, počet procent poměr – měřítko, úměra celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa 	<ul style="list-style-type: none"> píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 řeší jednoduché úlohy na procenta řeší jednoduché úlohy na procenta používá měřítko mapy a plánu řeší jednoduché úlohy vypracuje jednoduchou tabulku užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu

<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> • příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr • konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost • metrické vlastnosti v rovin –druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova v ta 	<ul style="list-style-type: none"> • odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky-umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami • používá technické písmo • čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

- OSV – poznávání, čtení z grafu jízdní řády, spotřeba benzínu
- výchova demokratického občana (plat, srážky, úroky,...)
  - plány
  - spotřeba materiálu ve stavebnictví

Vzdělávací oblast INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vzdělávací obor INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vzdělávací předmět INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE a jeho charakteristika

Informační a komunikační technologie je vyučován s touto časovou dotací:

ICT					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	1	1	0	0	2	0	2

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět informační a komunikační technologie se vyučuje jako samostatný předmět v 6., a 7. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně v 6. a 7. ročníku na druhém stupni.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Při vzdělávání v předmětu informatika by měli žáci dosáhnout informační gramotnosti na základní uživatelské úrovni a také rozvíjet algoritmické řešení jako předpoklad budoucího rozvoje v oblasti programování. Dobré zvládnutí informačních a komunikačních technologií umožňuje jejich použití

ve všech oborech vzdělávání (využívání výukového SW, vyhledávání a zpracovávání informací, prezentování výsledků své práce, vzájemná komunikace).

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Vyhledávání informací a komunikace; Zpracování a využití informací

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v informatice směřuje k:

- pochopení významu ICT v běžném životě
- vyhledávání informací a práci s nimi
- rozvíjení myšlení (algoritmického a logického)
- osvojování si různých forem a metod práce s ICT
- kritickému hodnocení získaných informací
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti a systematičnosti v práci
- vybudování respektu k duševnímu vlastnictví při využívání SW

Kompetence k učení

Žák

- žák účelně a správně používá terminologii a symboliku, která je často úzce provázána s matematikou
- při práci s informacemi žák vybírá vhodnou aplikaci a způsob jejich zpracování a prezentace
- používá osvojené postupy a algoritmy
- kriticky zhodnotí zdroj informací a reálnou možnost jejich využití, z chyby se dokáže poučit

Učitel

- vyžaduje správné používání terminologie
- umožňuje žákům využívat vlastní poznámky
- vede ke spolupráci s ostatními žáky

Kompetence k řešení problémů

Žák

- v případě více zdrojů informací přemýšlí o rozdílech a shodách a jejich příčinách
- nenechá se odradit počátečním nezdarem
- při řešení úloh dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (Internet, elektronické encyklopedie, e-mail, ...)
- uvědomuje si zodpovědnost při získávání a šíření informací

Učitel

- zadává takové úkoly, které žáků umožňují využívat různé zdroje informací
- vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence komunikativní

Žák

- rozumí různým typům informačních prostředků, využívá je ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- pokud neumí rozpoznat a využít příslušný informační zdroj, dokáže bez ostychu požádat o pomoc spolužáka případně učitele
- dokáže prezentovat výsledky své práce a vhodně argumentovat při jejich obhajobě

Učitel

- využívá různé způsoby při zadávání úkolů (předtištěné, rozesílání e-mailem, ...) a odevzdávání úkolů žáky

- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem
- učí žáky využívat vhodné technologie pro komunikaci na dálku

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- postupně se učí pravidla práce ve skupině – přijímání různých rolí a ovlivňování kvality společného výsledku
- dokáže pomoc poskytnout, je-li o ni požádán
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a snaží se mu pomoc poskytnout
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat

Učitel

- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat
- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků na základě předem daných kritérií
- při zpracovávání informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

Žák

- učí se účelně a bezpečně využívat ICT a tyto dovednosti využívá i v dalších vzdělávacích oblastech
- postupně zdokonaluje práci s ICT a dosahuje tak rychleji a kvalitněji výsledků a uvědomuje si využitelnost těchto dovedností ve všech profesích
- dbá na šetrné zacházení se svěřenou technikou

Učitel

- umožňuje žákům využívat ICT nejen při hodinách informatiky, ale i ve volném čase k přípravě referátů a projektů na jiné předměty a je jim nápomocný
- umožňuje žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst
- vyžaduje pravidelnou údržbu svěřené techniky

6.-7.ročník		
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • dovede charakterizovat funkci základních součástí počítače a jeho periferních zařízení • ovládá obsluhu počítače a jeho periferních zařízení • dovede objasnit základní funkce hardware a software • ví na koho se obrátit, v případě závady počítače • ovládá pokročilejší úpravu 	<ul style="list-style-type: none"> • hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet • počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce • prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia) 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace • ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy

<p>vzhledu dokumentu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá pokročilejší formátování textu • seznamuje se s prací s tabulkami a využitím vhodné aplikace • zapisuje data a upravuje tabulku • formátuje tabulku • seznamuje se s druhy funkcí a jejich použitím • ovládá tvorbu grafů • seznamuje se se s dalšími možnostmi aplikace • seznamuje se s použitím šablon, průvodců při tvorbě prezentace • přenáší data z internetu do prezentace 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika 	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří jednoduchou grafiku <p>dle zadání</p>		
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Osobnostní rozvoj - rozvoj a schopnost poznávání
- Morální rozvoj - řešení problémů

Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vzdělávací obory DĚJEPIS
Vzdělávací předměty DĚJEPIS, a jejich charakteristika

Dějepis je vyučován s touto časovou dotací:

Dějepis					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	1	2	2	2	7	0	7

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a 2 vyučovací hodiny v 8. a 9. ročníku. Předmět Dějepis se realizuje až na II. stupni, rámcově navazuje na některá témata zařazená na I. stupni do předmětu Člověk a jeho svět. Obsah předmětu Dějepis pomáhá vytvářet historické vědomí žáků. Žáci jsou vedeni k odkazu

vlastního národa, evropské civilizace i civilizací ostatních. Nové poznatky se žáci učí poznávat sami z různých zdrojů – internet, encyklopedie, krásná literatura, historické prameny, archiválie, časopisy, atlasy. Podle možnosti je žákům zprostředkována návštěva muzeí, památníků, archivů, výstav – za účelem poznávání historických pramenů. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v dějepise směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického myšlení
- seznámení s hlavními vývojovými liniemi

- získání orientace v čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí
- chápání kulturních odlišností světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů.
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy

- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

6..ročník		
DĚJEPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti <p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost uvede příklady archeologických kultur na našem území • rozliší základní rozdíly ve 	<ul style="list-style-type: none"> • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách • informační zdroje a instituce • historické prameny, historický čas a prostor • historické epochy • práce a atlasem, mapou • člověk a lidská společnost v pravěku • objasní význam zemědělství • způsoby obživy, bydlení, materiálů používaných k výrobě zbraní • dobytčářství, význam kovů pro společnost • archeologické kultury na našem území nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • Mezopotámie, Egypt, Čína • přírodní podmínky a vznik 	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti • rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí • podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kulturní předměty

<p>způsobu života pravěkých a současných lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> • podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty <p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států popíše život v době nejstarších civilizací • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>starověkých civilizací</p> <ul style="list-style-type: none"> • starověké despocie • památky starověkých civilizací • antické Řecko a Řím • antická demokracie <ul style="list-style-type: none"> • formy vlády <ul style="list-style-type: none"> • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím <ul style="list-style-type: none"> • mytologie <ul style="list-style-type: none"> • význam náboženství, vznik křesťanství, židovská víra, polyteistická náboženství <ul style="list-style-type: none"> • památky antiky 	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států <ul style="list-style-type: none"> • popíše život v době nejstarších civilizací
--	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

Čj - literatura jednotlivých kulturních stylů a období, významní představitelé; křesťanství a Bible, NO, J. Hus, Cyrilometodějská mise,...

Ciz. j. - historie konkrétní země

M - římské a arabské číslice, Pythagoras, počty lidí postižených válkami,...

ICT - materiály z internetu, dějepisné počítačové programy

Ov - člověk ve společnosti; stát a státní zřízení; lidská a občanská práva, volební systém,...

Fy - jednoduché mechanismy (kladka, páka), hrnčířský kruh a jejich využití v dobové výrobě; středověké míry a váhy; Newtonovy zákony význam pro rozvoj společnosti, nové zdroje energie, jaderná energie, astronomie (Koperník, Galilei, Kepler,...)

Př - člověk a lidská společnost v pravěku; podmínky vzniku prvních velikých zemědělských civilizací; nové rostlinné a živočišné druhy v Evropě, vývoj člověka, nemoci, epidemie, využití nerostů a hornin,...

Ch - středověká města – úroveň hygieny, příčiny kontaminace vody, dopady industrializace, využití nových prvků, Mendělejevova tabulka, chemické zbraně,...

Zm - práce s mapou, čas a prostor, životní prostředí,...

Hv - významní skladatelé

Vv - kultura

Tv - olympijské hry, Sokol,...

7.ročník		
DĚJEPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA	<ul style="list-style-type: none"> nový etnický obraz Evropy etnické změny	<ul style="list-style-type: none"> uvede první státní útvary na našem území

<ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik • porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v život středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • význam křesťanství pro vznik států, christianizace Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě • křesťanství, papežství, císařství, křížové výprav • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev husitství • Přemyslovci • kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost 	<ul style="list-style-type: none"> • uvede základní informace z období počátků českého státu popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti • charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí • rozeznává období rozkvětu českého státu v dob přemyslovské a lucemburské • uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu
--	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Mezilidské vztahy (lidská práva jako regulativ vztahů): formy vlády a postavení společenských skupin v antickém Řecku a Římě; Velká francouzská revoluce a napoleonské období – rozbití starých společenských struktur; národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa- emancipační úsilí, požadavky; 1. světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky; život člověka v totalitní společnosti, jeho práva a povinnosti – komunismus,

fašismus, nacismus; 2. světová válka, holocaust, situace v našich zemích; problémy současnosti

VDO - Občan, občanská společnost a stát (Listina základních práv svobod, úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty

demokratického politického systému)

Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby)

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, význam Ústavy)

Vývoj athénské demokracie, Velká francouzská revoluce a napoleonské období, vznik USA – Listina svobod člověka a občana, americká ústava; klady a nedostatky demokratických systémů, příčiny nastolení systémů totalitních; vnitřní situace v zemích východního bloku, srovnání s charakteristikou západních zemí

MKV - Kulturní diference (poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik, sociokulturní rozdíly ČR X Evropa)

Etnický původ (postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti)

Multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování)

Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz, odlišnosti a společné znaky starověkých civilizací; změna evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států; světová náboženství; zámořské objevy a počátky dobývání světa - střet civilizací; porovnání jednotlivých fází utváření novodobého českého národa s národními hnutími vybraných evropských národů; ČSR – národnostní problémy, Němci; nacismus, antisemitismus, holocaust, problémy současnosti – rasismus, ...

EGS - Evropa a svět nás zajímá (místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu)

Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa)

Jsme Evropané (kořeny evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, integrace) získávání informací o dějinách, historické prameny; přínos antické kultury, osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství; kultura středověké společnosti;

Velká Morava a český stát – jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě; renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou; baroko a osvícenství; utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími v Evropě; postavení ČSR v evropských souvislostech; 1. světová válka; totalitní systémy – důsledky pro ČSR a svět, studená válka; hospodářská a vojenská spolupráce; ČSR 1948-1989, vznik ČR

8.ročník		DĚJEPIS	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
<p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKA NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek <p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 	<ul style="list-style-type: none"> zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 15.– 18. století barokní kultura a osvícenství Marie Terezie, Josef II, Rudolf II, J.A. Komenský národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa 	<ul style="list-style-type: none"> popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku uvede základní historické události v naší zemi v 19. století vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap 	

	<ul style="list-style-type: none"> • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů 	
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

EV - Ekosystémy (lidské sídlo – město – vesnice = umělý ekosystém, ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života (význam vody, ovzduší, energie, surovin,...)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmyslová revoluce, ochrana přírody a památek, změny v krajině)

Vztah člověka a prostředí (naš životní styl – spotřeba věcí, energie, způsoby jednání a vlivy na prostředí, nerovnoměrnost života na Zemi)
 člověk a lidská společnost v pravěku – vývoj lidských obydlí a sídel, význam zemědělství, zpracování kovů; souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých civilizací; kulturní odkaz starověkých civilizací; postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, středověké město, morové epidemie, významné dochované památky jednotlivých kulturních období; industrializace a její důsledky pro společnost; zneužití techniky ve světových válkách; vliv globalizace na životní styl,...

9.ročník		DĚJEPIS	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky <p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět • rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv <p>ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa • uvede příklady střetávání obou bloků 	<ul style="list-style-type: none"> • první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech • totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě • vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy • druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj • politické, mocenské a ekonomické důsledky války • studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků • reprezentovaných supervelmocemi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap • uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky • 1.světové války • uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky • popíše průběh a důsledky 2. světové války • politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> • politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky problémy současnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, chápání podstaty mediálního sdělení)

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce)

Vnímání autora mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Získávání informací o dějinách – média jako zdroj historických informací; renesance a humanismus – význam zdokonalení knihtisku; industrializace; změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - nástup tištěných médií po francouzské revoluci, plakát, noviny; média a válka, cenzura, rozdílné postavení médií v totalitním a demokratickém státě, využití rozhlasu a filmu v mírovém i válečném období; média v období studené války, význam šíření televize a internetu, činnost médií v ČSR v krizových obdobích,...

Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vzdělávací obory VÝCHOVA K OBČANSTVÍ
Vzdělávací předměty VÝCHOVA K OBČANSTVÍ a jejich charakteristika

Výchova k občanství je vyučována s touto časovou dotací:

Výchova k občanství					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	1	1	1	1	4	0	4

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Hlavním cílem předmětu výchova k občanství je postupné formování a rozvíjení žáků jako občanů, jejich orientace ve významných okolnostech společenského života, utváření vztahu a formování vnitřních postojů žáků ke skutečnosti a k důležitým oblastem lidského života, upevňování vědomí odpovědnosti za vlastní jednání a rozvoj sebepoznávání vedoucí k plnohodnotnému a pro jedince spokojenému životu. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Vzdělávání ve výchově k občanství směřuje k:

- postupné utváření osobního a občanského profilu žáků
- realistické sebepoznávání a poznávání osobnosti druhých lidí
- pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací
- respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití
- posilování smyslu pro odpovědnost za vlastní názor, chování a jednání i jejich důsledky
- směřování k plnohodnotnému soukromému životu
- utváření pozitivních občanských postojů

- motivaci k aktivnímu podílu na životě demokratické společnosti
- rozvoj občanského a právního vědomí, seznámení s úkoly politických institucí a orgánů
- prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů
- výchovu k toleranci a respektování lidských práv
- výchovu k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot
- rozvoj vědomí sounáležitosti s evropskou civilizací a kulturou, přijetí hodnot demokratické Evropy, včetně kolektivní obrany
- rozvoj finanční gramotnosti
- osvojení pravidel chování v krizových situacích a při mimořádných událostech

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívají v osobním a občanském životě
- získané poznatky propojují s poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků
- postupně si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel

- zadává úkoly
- při jejichž plnění žáci vyhledávají informace z různých zdrojů
- jejichž řešení vyžaduje využití poznatků z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají různé problémové situace ve škole, v rodině, obci, státě i ve světě
- přemýšlí o problému a jeho příčinách

- na základě vlastního úsudku a zkušeností hledají vhodné řešení
- své návrhy porovnávají s praktickým životem
- seznamují se s problematikou peněz a cen, učí se odpovědnému spravování financí

Učitel

- zařazuje vhodné aktivity a metody
- povzbuzuje žáka při případném nezdaru a vede ho k vytrvalosti

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory
- vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchají druhým, snaží se jim porozumět
- aktivně se zapojují do diskuze, obhajují svůj názor a vhodně argumentují

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují v malé skupině i ve třídě, pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry na základě ohleduplnosti k ostatním spolužákům, respektují názory ostatních

Učitel

- vytváří pozitivní atmosféru ve třídě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podporuje sebedůvěru jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci

- znají své práva a povinnosti ve škole, v rodině, ve společnosti
- váží si svých spolužáků, učitelů, rodičů a ostatních lidí
- oceňují a chrání naše kulturní dědictví a tradice
- respektují požadavky na zdravé životní prostředí

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel školního řádu
- vede žáka k zodpovědnému rozhodování
- směřuje žáka k zapojení do kulturních a sportovních aktivit mimo vyučování

Kompetence pracovní

Žáci

- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v praktickém životě
- plní povinnosti, dodržují vymezená pravidla
- chrání své zdraví i zdraví druhých při běžných, rizikových i mimořádných událostech
- poznávají otázky obrany státu

Učitel

- vyžaduje plnění vymezených povinností a pravidel

- umožňuje žákům spolupracovat a vzájemně si pomáhat

6.ročník		
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady 	<ul style="list-style-type: none"> • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví • zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti • státní symboly, státní svátky, významné dny • vztah k hodnotám materiálním i duševním • lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení • stereotypy v posuzování druhých lidí • majetek, vlastnictví – formy vlastnictví • hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana • hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • přistupuje kriticky k projevům vandalismu • v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochran osob za mimořádných událostí • chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním • stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží

<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 	<ul style="list-style-type: none"> • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti • význam daní • peníze – funkce a podoby peněz, formy placení 	<p>nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účte
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Osobnostní rozvoj - Poznávání

- Kreativita

Sociální rozvoj - Poznávání lidí

- Mezilidské vztahy

- Komunikace

VDO - Občanská společnost a škola

MV - Lidské vztahy

EV - Vztah člověka k prostředí

7.ročník		
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje nejčastěji typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správ obcí, krajů a státu objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu státní správa a samospráva principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus sociální dialog a jejich význam význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce 	<ul style="list-style-type: none"> chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání uvede základní prvky fungování demokratické společnosti vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů na příkladech vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

<ul style="list-style-type: none"> popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	<ul style="list-style-type: none"> evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR 	<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování
--	---	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

Mezipředmětové vztahy – dějepis, přírodopis, zeměpis, cizí jazyk, rodinná výchova

OSV – osobnostní rozvoj

- sociální rozvoj
- výchova demokrat. občana

EGS- objevujeme Evropu a svět

EV - vztah člověka a prostředí

MV

8.ročník		
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu 	<ul style="list-style-type: none"> lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochran osob za mimořádných událostí

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské neshovivost lidská setkání–přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál • vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing • právo v každodenním životě – • význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající 	<ul style="list-style-type: none"> • respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepříjemného chování a porušování společenských norem • uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům • na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu • uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – • osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém d ní a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory 	<ul style="list-style-type: none"> • právo v každodenním život – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady • mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) • globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků • vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy
--	---	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - sociální rozvoj

VDO - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát

- formy participace občanů na politickém životě
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

MKV- lidské vztahy

- princip sociálního smíru a solidarity

MDV -tvorba mediálního sdělení

9.ročník		
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<ul style="list-style-type: none"> lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie formuluje své nejbližší plány uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní • výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost • základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • právo v každodenním život – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich • vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, • soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů 	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání • uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu • rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady mezinárodního terorismu
---	---	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - osobnostní rozvoj, sociální rozvoj

VDO - formy participace občanů v politickém životě

principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

MKV - kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita

EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí

MDV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

EGS - Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

Vzdělávací obory FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, ZEMĚPIS

Vzdělávací předměty FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, ZEMĚPIS a jejich charakteristika

Fyzika je vyučována s touto časovou dotací:

Fyzika					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	0	2	2	1	5	0	5

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika se vyučuje jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně v 7. a 8. ročníku a 1 hodina týdně v 9. ročníku.

Žáci si osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování, nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, běžném životě a praxi. Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od převážně názorného poznání k poznání reflektujícímu prvky vědeckého poznání, učí žáky přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy a uvádí do možností moderních technologií.

Pozorování je využíváno jako samostatná metoda zkoumání nebo je součástí experimentu a různých měření. Pomocí těchto metod a kladením otázek, jimiž se ptají na příčiny pozorovaných jevů, získávají představu o reálném světě. Žáci by ale měli mít na zřeteli, že realita bývá mnohem složitější než pokusy prováděné v laboratorních podmínkách.

Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka fyziky i k tomu, aby si žáci uvědomovali bohatost a mnohotvárnost skutečnosti i existenci souvislostí a zákonitostí v ní, aby si uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti.

Žáci si musí, ale uvědomovat, že rozvojových moderních technologií musí být v souladu s ochranou životního prostředí. Fyzika silně ovlivňuje každodenní život člověka, proto je nutné, aby získané znalosti dovedli vhodným způsobem využívat v praktickém životě. Musí si také osvojit základní

pravidla bezpečnosti při provádění měření, experimentování a běžném životě.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Látky a tělesa; Pohyb těles, síly; Mechanické vlastnosti tekutin; Energie; Zvukové děje;
Elektromagnetické a světelné děje; Vesmír

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve fyzice směřuje k:

- podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vytváření a ověřování hypotéz
- zkoumání příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák
- nové poznatky si upevňuje průběžně
  - k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu a takto získané informace se učí systematicky třídit a dávat do souvislostí
  - samostatně experimentuje a ze svých pozorování vyvozuje závěry a to zejména pro praktický život

- propojuje výsledky svých pozorování a svého učení s dalšími vědními obory (zejména chemie, přírodopis, zeměpis, ale také v praktických činnostech)
- uvědomuje si propojení fyziky a reálného světa – provázanost veškerého průmyslu s fyzikou a následné využívání produktů

Učitel

- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost
- učí žáky práci s informacemi a informačními zdroji
- učí žáky vyhledávat a třídit informace, klást otázky, argumentovat, diskutovat, prezentovat výsledky svého učení
- zadává termínované domácí úkoly
- zařazuje úlohy, při jejichž řešení je vhodné využívat kalkulátory
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě
- umožňuje žákům využívat MFCHT, encyklopedie

Kompetence k řešení problémů

Žák

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním pokusů dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení a užívá při řešení problémů logické matematické postupy

Učitel

- zadává problémové úlohy, které předpokládají identifikaci problému a nalezení vhodného způsobu řešení
- předkládá problémové úlohy z praktického života
- zadává úkoly tak, aby žáci měli možnost volit různé postupy při řešení

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- na základě svých pozorování formuluje hypotézy a vhodně argumentuje při jejich obhajobě
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu

Učitel

- vyžaduje správné a účelné používání odborné terminologie a symboliky
- zadáváme takové úkoly, které žáků umožňují využívat různé zdroje informací

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- zapojuje se do práce ve skupině a přijímá různé role sleduje pozorně práci ostatních členů skupiny, a to zejména při provádění pokusů, aby nebyla ohrožena bezpečnost
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví a z toho vyplývající nutnost ochrany životního prostředí

Učitel

- ve výuce i při mimoškolních činnostech zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině
- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami – práce ve dvojicích, práce ve větších skupinách
- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupině
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- respektuje individuality ve školním i třídním kolektivu

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně nástroje a laboratorní vybavení

- dodržuje pravidla bezpečné práce
- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě, protože fyzika prostupuje všemi obory lidských činností
- využívá znalosti a zkušenosti získané ve fyzice v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Učitel

- dbá na dodržování bezpečnostních zásad
- vyžaduje od žáků udržování pracovního místa v pořádku a čistotě

7.ročník		
FYZIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • změří velikost působící síly 	<ul style="list-style-type: none"> • měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas • pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný • pohyb přímočarý a křivočarý • tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí • měření síly 	<ul style="list-style-type: none"> • změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas • rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu • zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

<ul style="list-style-type: none"> • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	<ul style="list-style-type: none"> • třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi • gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa Newtonovy zákony • rovnováha na páce a pevné kladce • hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny • souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • jednoduché stroje • práce, čas, výkon 	<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla • předvídá změnu pohybu těles při působení síly • aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů • uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
--	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - poznávání, kreativita, seberegulace psychohygiena, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů, hodnoty a postoje

EV - základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

VDO - občanská společnost a škola

8.ročník		FYZIKA	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač zdroje elektrického proudu elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla 	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod vyjmenuje zdroje elektrického proudu rozliší vodiče od izolantů na základ jejich vlastností zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními zná druhy magnetů a jejich praktické využití rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla 	

<ul style="list-style-type: none"> využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní zapojí správně polovodičovou diodu 	<ul style="list-style-type: none"> elektrický náboj tepelné účinky elektrického proudu 	
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - poznávání, kreativita, psychohygiena, kooperace a kompetice, řešení problémů, hodnoty a postoje

EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí

VDO - občanská společnost a škola

9.ročník		FYZIKA
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> elektrická a magnetická síla formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; ja- 	<ul style="list-style-type: none"> zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • odliší hvězdu od planety na základ jejich vlastností 	<p>derná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením</p> <ul style="list-style-type: none"> • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo • tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny • vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce • zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranole • sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze • hvězdy – jejich složení 	<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí • rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem • rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí • rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití • objasní pohyb planety Zem kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci • osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru
--	---	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí

VDO - občanská společnost a škola

CHEMIE

Chemie je vyučovaná s touto časovou dotací:

Chemie					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	0	0	0	2	2	0	2

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně.

Zejména činnostní charakter chemie umožňuje žákům získávat důležité dovednosti – objektivně pozorovat a na základě svých pozorování vyslovovat hypotézy, které se učí ověřovat. Pozorování je využíváno jako samostatná metoda zkoumání nebo je součástí experimentu a různých měření. Pomocí těchto metod a kladením otázek, jimiž se ptají na příčiny pozorovaných jevů, získávají představu o reálném světě.

Žáci by ale měli mít na zřeteli, že realita bývá mnohem složitější než pokusy prováděné v laboratorních podmínkách. Protože chemie silně ovlivňuje každodenní život člověka, učí se žáci zaujímat postoj k využívání produktů chemického průmyslu a na něj navazujících výrob, které silně ovlivňují životní prostředí. Naprosto samozřejmou součástí chemie je tedy environmentální výchova.

Další úzké vazby má chemie na matematiku (kvantitativní část chemie), výchovu ke zdraví (zejména biochemie), biologii člověka (první pomoc při zasažení nebezpečnými látkami), zeměpis (znečištění půdy, vody, ovzduší) dále na oblast Člověk a svět práce, protože chemie má zejména činnostní charakter a na další oblasti.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Pozorování, pokus a bezpečná práce; Směsi; Částicové složení látek a chemické prvky;
Chemické reakce; Anorganické sloučeniny; Organické sloučeniny; Chemie a společnost

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v chemii směřuje k:

- zkoumání vlastností látek a přírodních zákonitostí s využitím pozorování, měření a experimentu
- propojování výsledků svých zkoumání s dalšími vědními obory
- rozvíjení myšlení (zejména analytické a exaktní) a paměti
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti, systematickosti v práci a manuální zručnosti
- ochraně svého zdraví i zdraví ostatních
- vhodnému chování při kontaktu s běžně dostupnými chemikáliemi a látkami chemikálie obsahující
- pochopení významu ochrany životního prostředí

Kompetence k učení

Žák

- nové poznatky si upevňuje průběžně a na základě získaných zkušeností rozvíjí získané poznatky v průběhu celého života
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu a takto získané informace se učí systematicky třídit a dávat do souvislostí
- samostatně experimentuje a ze svých pozorování vyvozuje závěry a to zejména pro praktický život
- propojuje výsledky svých pozorování a svého učení s dalšími vědními obory (zejména fyzika, přírodopis, zeměpis, ale také výtvarná výchova, pěstitelské práce) uvědomuje si propojení chemie a reálného světa – provázanost veškerého průmyslu s chemií a následné využívání produktů výroby zdánlivě nechemických

Učitel

- zadává úkoly, při jejich řešení žáci využívají ICT
- zařazuje dostatek praktických cvičení, při nichž žáci samostatně provádějí pokusy a vyvozují ze svých pozorování závěry
- nabízí dostatek úkolů, na základě jejichž provádění může žák vyvozovat nové poznatky
- vede žáky k využívání poznatků i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žák

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním pokusů, dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě
- na základě získaných poznatků řeší praktické úkoly v běžném životě (příprava různých roztoků a jejich aplikace při různých činnostech)

Učitel

- předkládá problémové úlohy z praktického života
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dbá na dodržování bezpečnostních zásad
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů

Kompetence komunikativní

Žák

- používá správně a účelně chemickou terminologii a symboliku na přiměřené úrovni
- na základě svých pozorování formuluje hypotézy a vhodně argumentuje při jejich obhajobě
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu

Učitel

- vyžaduje správné a účelné používání chemické terminologie
- nabízí dostatek úkolů, na základě jejichž provádění může žák vyvozovat nové poznatky
- zadává takové úkoly, které žákům umožňují využívat různé zdroje informací

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- zapojuje se do práce ve skupině a přijímá různé role

- sleduje pozorně práci ostatních členů skupiny, a to zejména při provádění pokusů, aby nebyla ohrožena bezpečnost
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví a z toho vyplývající nutnost ochrany životního prostředí

Učitel

- zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině
- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat
- nabízí dostatek úkolů, při nichž žáci spolupracují ve skupině a přijímají ve skupině různé role
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně vhodné nástroje a laboratorní vybavení
- dodržuje pravidla bezpečné práce přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě, protože chemie prostupuje všemi obory lidských činností

Učitel

- zařazuje dostatek praktických cvičení, při nichž žáci samostatně provádějí pokusy a vyvozují ze svých pozorování závěry
- dbá na dodržování bezpečnostních zásad
- vede žáky k osvojování si pracovních a hygienických návyků
- vede žáky k plánování postupů
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů
- učí žáky uspořádat věci na lavici tak, aby získali dostatečnou pracovní plochu
- vyžaduje od žáků udržování pracovního místa v pořádku a čistotě

- organizuje exkurze do různých závodů po celé ČR

9.ročník CHEMIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • určí společné a rozdílné vlastnosti • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí • objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek • rozlišuje směsi a chemické látky • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, teplotná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek • zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném život nebezpečné látky a přípravky – H-v ty, P-v ty, piktogramy a jejich význam • mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek • směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) • koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku • směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, na- 	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek • pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami • reaguje na případy úniku nebezpečných látek -rozpozná přeměny skupenství látek • pozná směsi a chemické látky • • rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném život

<ul style="list-style-type: none"> • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech • orientuje se v periodické soustav chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání 	<p>sycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p> <ul style="list-style-type: none"> • voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody • vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva • částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony • prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustav chemických prvků; protonové číslo • chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin • chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost 	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití • uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí • uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky • rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti • pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich • nebezpečnému průběhu • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech 	<ul style="list-style-type: none"> • klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou • oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů • uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků • paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva • deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin 	<ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí • orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem-poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem • zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
--	--	---

<p>biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivu na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle • chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti • léčiva a návykové látky 	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy • uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin • zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka
--	---	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - komunikace

EV - lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí

PŘÍRODOPIS

Přírodopis je vyučován s touto časovou dotací:

Přírodopis					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	2	2	2	2	8	0	8

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně. Je doplňován exkurzemi do terénu, skleníků, muzeí, parků apod.

Předmět Přírodopis se realizuje až na II. stupni, rámcově navazuje na některá témata zařazená na I. stupni do předmětu Člověk a jeho svět a Člověk a příroda.

Obsah předmětu Přírodopis směřuje k utváření vztahu žáků k přírodě a k odpovědnosti za životní prostředí. Žáci jsou vedeni ke kritickému zkoumání a porozumění vztahů mezi organismy a neživým prostředím a k posuzování důsledků lidské činnosti na přírodu. Využívají k tomu metody badatelsky orientovaného vyučování, zejména tvorbu hypotéz, jejich ověřování pozorováním a pokusem.

Žáci pracují s autentickým přírodním materiálem, živými exempláři, vycpaninami, sbírkami hmyzu apod. Dále využívají zařízení pro sběr a odchyt živočichů, mikroskopy, dalekohledy, určovací klíče a encyklopedie. Žákům je podle potřeby zprostředkována návštěva specializovaných laboratoří, skleníků, muzeí, parků apod.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody

Obecná biologie a genetika, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody

Dále jsou v předmětu zařazeny tematické okruhy z průřezového tématu Environmentální výchova:

Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Učitel

- připravuje úlohy, které umožňují samostatné zkoumání a pozorování
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů.
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektují, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

6.ročník PŘÍRODOPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	<ul style="list-style-type: none"> • vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života 	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života

<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základ pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkán, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování • vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost • projevy chování živočichů • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> • porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce • odvodí na základ vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb • využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu
---	---	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

MV - práce v realizačním týmu

EV - Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka a prostředí

7.ročník PŘÍRODOPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	<ul style="list-style-type: none"> základní struktura života – buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému základní struktura života – buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné význam a zásady třídění organismů viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití pozorování a pokusy	<ul style="list-style-type: none"> zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka

<ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základ pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlin jako celku • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů • odvodí na základ pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana 	<ul style="list-style-type: none"> • porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin • rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití • rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce • popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
--	---	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

EV - Ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka a prostředí

8.ročník PŘÍRODOPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů odvodí na základ pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života 	<ul style="list-style-type: none"> vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla projevy chování živočichů anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka fylogeneze a ontogeneze člověka nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie 	<ul style="list-style-type: none"> rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů odvodí na základ vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka popíše vznik a vývin jedince rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<ul style="list-style-type: none"> • životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka • PP 	<ul style="list-style-type: none"> • zná zásady poskytování první pomoci při poranění
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - osobnostní rozvoj

MKV - etnický původ, lidské vztahy

EV - základní podmínky života

9.ročník PŘÍRODOPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody 	<ul style="list-style-type: none"> • Země – vznik a stavba Země • nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie • vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky • půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam 	<ul style="list-style-type: none"> • popíše jednotlivé vrstvy Země • pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny • rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů • rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik

<ul style="list-style-type: none"> • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy, na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 	<p>pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace</p> <ul style="list-style-type: none"> • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí • podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech • popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • vede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
--	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

EV - Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka a prostředí

OSV - komunikace

ZEMĚPIS

Zeměpis je vyučován s touto časovou dotací:

Zeměpis					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	1	1	2	2	8	0	8

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a 2 vyučovací hodina týdně v 8. a 9. ročníku.

V oboru zeměpis poznává žák souvislosti přírodních podmínek a života lidí, poznává lidskou společnost, blízké okolí, region, ČR i svět. Seznamuje se s různými kulturami a zvyky lidí v různých částech světa. Při výuce jsou využívány vlastní zkušenosti žáků z cestování, jejich poznatky o jiných částech světa.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie; Přírodní obraz Země; Regiony světa; Společenské a hospodářské prostředí; Životní prostředí; Česká republika; Terénní geografická výuka, praxe, aplikace

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v zeměpisu směřuje k:

- porovnávání rozdílnost životních podmínek různých oblastech světa a chápání způsobu života lidí v těchto rozdílných podmínkách
- poznávání a chápání rozdílnosti kultur, způsobu života lidí v rozdílných částech světa v závislosti na přírodních podmínkách, náboženství, kulturní vyspělosti
- porovnávání rozdílné hospodářské vyspělosti jednotlivých částí světa
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a jejich přírodním nebo životním prostředím
- získávání vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně pro zachování trvale udržitelného rozvoje

- posuzování získaných vědomostí a znalostí více pohledy
- práci s různými mapami, atlasy, tabulkami, encyklopediemi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- propojuje výsledky svých zjištění a svého učení s dalšími vědními obory (zejména přírodopis, občanská výchova, matematika ...)
- uvědomuje si provázanost zeměpisu a reálného světa

Učitel

- využívá při výuce mezipředmětových vztahů
- odkazuje při výuce na aktuální události

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vyhledané informace je schopen třídit a rozpozná jejich důležitost
- na základě získaných poznatků řeší praktické úkoly v běžném životě (práce s mapou, orientace v přírodě, vyhledávání informací o cílech své cesty, ...)

Učitel

- zadává referáty
- využívá zkušenosti žáků při práci s mapou a zadává úkoly s důrazem na využití praktických zkušeností žáků

Kompetence komunikativní

Žák

- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu
- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, vyzná se v různých mapách, atlasech, tabulkách, slovnících, příručkách, encyklopediích, ... a je schopen získaná data prezentovat

Učitel

- používá správně terminologii na přiměřené úrovni
- využívá při výuce mapy, tabulky, encyklopedie a další zdroje informací, vede žáky, aby s nimi správně a účelně pracovali
- získaná data prezentovat

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- respektuje tradice a kulturní dědictví různých národů, respektuje jinou etnickou příslušnost a kulturu

Učitel

- využívá vlastních zkušeností žáků s jinými národy a etniky, vede žáky s respektováním jiných názorů, kultur a zvyků

Kompetence pracovní

Žák

- využívá získané vědomosti a zkušenosti ke svému vlastnímu rozvoji a dalšímu vzdělávání
- pracuje s mapou, buzolou a dalšími běžnými pomůckami, zná základní mapové značky a běžně užívané symboly

Učitel

- při výuce klade důraz na praktické využití vědomostí a dovedností
- seznamuje žáky s různými druhy map, symboly

6.ročník		
ZEMĚPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy

<ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> • zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním • zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod • místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) • Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu 	<ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy • má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě • charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu • určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost • uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
---	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

MDV - interpretace sdělení (snímky z kosmu), zdroj informací – mapy, aktuality

OSV - komunikace, naslouchání, poznávání, hodnoty, postoje, otázka vlastního názoru na tvar, pohyby Země v minulosti, poznávání, spolupráce při měření, výpočtech, týmová spolupráce, řešení problémů, kreativita, zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů

EGS - důsledky pohybů Země pro život lidí na světě, model Země, pohled na svět, ve kterém žijí, Zeměpisná vycházka – práce s mapou, orientace v krajině, časová pásma, propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování pouští, základní podmínky života, ekosystémy, Evropa a svět nás zajímá, využití oceánů

EV - základní podmínky života, klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život, podmínky života na Zemi, ekologická problematika oceánů, ekosystémy

F – sluneční soustava, skupenství látek, gravitační síla Země, teplota, tlak, hustota, změny skupenství

Čj – Galaxie x galaxie, 2 významy slova den, skloňování slova glóbus, četba, synonyma – podnebí, klima

Př – život ve vesmíru, roční období – změny v přírodě, život na Měsíci, vznik krajinných sfér, endogenní, exogenní děje, horniny a nerosty, rozmístění fauny a flóry na Zemi, rozmanitost organismů, živá složka půdy, člověk v různých životních podmínkách, ekosystémy, fotosyntéza, vliv geografické polohy na život ve světadílech a v oceánech, ekologické katastrofy, využití oceánů

D – stáří kosmu, existence lidstva, vývoj poznání o tvaru Země, časová představa o pohybu kontinentů, objevné cesty

M – jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet, porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce, Země, práce s měřítkem, převody jednotek, poměr, polokružnice, určování času, nadmořská výška, výsečové diagramy

Ov – kalendář, režim dne – časová pásma

Vv – tvorba projektu

ICT – Internet – zdroj informací, tvorba projektu

7.ročník		ZEMĚPIS	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
<ul style="list-style-type: none"> organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy 	<ul style="list-style-type: none"> komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě Zem jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas 	<ul style="list-style-type: none"> rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii 	

<ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> • tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období • systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti • Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	<ul style="list-style-type: none"> • objasní důsledky pohybů Země • uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu • rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost • vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<ul style="list-style-type: none"> • spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	<ul style="list-style-type: none"> • uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

ENV - klimatické změny, podmínky života, problémy a stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny, lidské aktivity

EGS - oteplování, mezinárodní spolupráce a výzkum, život v evropském i mezinárodním prostoru, integrace, spolupráce zemí, postavení ČR, vliv globálních problémů, cestování

MV - aktuální stav, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu, aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu

MKV - spolupráce mezi národy, kultura a tradice, rasismus, návštěvy v zahraničních rodinách

OSV - spolupráce, komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuze nad problémy

VDO - prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě

Čj - četba

Př – fauna, flóra, lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, hlad, HIV

D – dobývání pólů, nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti

Ov – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, zdravý životní styl, rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa – city x slum

Cj – základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací

M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy, rozbor klimatodiagramu

Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory

F – typy elektráren, rychlost dopravních prostředků

Pč – suroviny pro přípravu pokrmů

8.ročník		ZEMĚPIS	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
<ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	<ul style="list-style-type: none"> • určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a mapě, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě • světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány	

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států 	<ul style="list-style-type: none"> • vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Evropa 	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

ENV - problémy a stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny, lidské aktivity, problémy životního prostředí (stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje), lidské aktivity, problémy živ. prostředí (vliv hospodářství na životní prostředí - těžba, průmyslové závody, doprava, cestování), stav životního prostředí, ekosystémy, stav životního prostředí, krajiny

VDO - prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě

OSV - komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuze nad problémy, jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, národnostní menšiny, rasismus, xenofobie, vytvoření názoru na stav hospodářství, spolupráce, obhajoba vlastního názoru, řešení problémů místní oblasti, občan, společnost a stát, život v regionu

EGS - život v evropském i mezinárodním prostoru, integrace, spolupráce zemí, postavení ČR, vliv globálních problémů, cestování, poloha státu na mapě světa, orientace, jsme Evropané, vzájemné vztahy mezi národy, postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb, euroregiony, spolupráce v rámci EU – finance, postavení oblasti v rámci regionu, evropská spolupráce

MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zdroj informací, obrazových materiálů, aktuality...), reklama, zdroj informací, aktuality – práce v realizačním týmu, interpretace vztahu mediální dění a reality (sběr, třídění, hodnocení hosp. údajů, srovnání regionů...), sběr, třídění, hodnocení hosp. údajů, hodnocení podle jednotlivých kritérií

MKV - kultura a tradice, rasismus

MV - práce v realizačním týmu, aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu

Cj – základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací

M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy, porovnávání rozlohy, hustota obyvatel, práce s daty

Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory, průmysl regionů

F – typy elektráren, rychlost dopravních prostředků, atmosférické prvky

Pč – suroviny pro přípravu pokrmů

Př – geologická stavba, ochrana přírody, vliv osídlení na krajinu, krajina, stav přírody

Čj – nářečí, významné osobnosti

D - vznik prvních měst, vývoj urbanizace, historie regionů

9.ročník		ZEMĚPIS	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
<ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> • Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	<ul style="list-style-type: none"> • objasní důsledky pohybů Země • uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu • uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost	

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřen hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 	<ul style="list-style-type: none"> • světadíly, oceány, makroregiony světa • světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení • obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky • globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sí- 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány • rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základ podobných a odlišných znaků • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<p>delní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně • regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska • krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin • vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady 	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel • vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace • umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích • zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
--	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

MKV - historie, tradice, kultura a rozmanitost různých etnik, politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu

OSV - vztahy mezi lidmi, odpovědné řešení problémů, diskuse na dané téma, skupinová práce, řešení problémových úkolů – formulace svého názoru, naslouchání, argumenty, vlastní zodpovědnost při řešení problémů, komunikace, hledání kompromisu, hodnoty, postoje

ENV - vztah k přírodě, lidské aktivity, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, problémy ž.p., ochrana přírody, vývoj přírodního obrazu světa, aktivní řešení problémů životního prostředí, trvale udržitelný rozvoj, ochrana přírody, trvale udržitelný rozvoj, ekosystémy, základní podmínky života,

pohyb v přírodě, lidské aktivity

EGS - život v mezinárodním prostoru, globalizace, závislost sv. hospodářství na těžbě ner. surovin, vyčerpatelnost ner. surovin, šetření, mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu, globalizace, globální úroveň uvažování, důsledky gl. problémů pro každého z nás, globální úroveň životního prostředí – možnosti zlepšení, živelné pohromy, nebezpečí terorismu

VDO - prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa, orientace v terénu, práce s mapou

MDV - aktuality, zdroj informací, kritické vyhodnocení informací, práce v týmu, sběr, třídění, zpracování informací

OSV - osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí, seberegulace, řešení problémů, hodnoty, postoje

Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné

a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, podvýživa, HIV, vliv přírodních podmínek na osídlení, kyselá deště, oteplování, ekologické katastrofy, rozšiřování pouští, vyčerpatelné nerostné suroviny, kácení tropických deštných lesů, fotosyntéza, příroda v místní krajině – stav, ochrana, ohrožení zdraví a života člověka, životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině

D – nejstarší osídlené oblasti, zvyšování tempa růstu obyvatelstva od 19. st. – demografická revoluce, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství

v historii, vývoj dopravy, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, kláštery a univerzity

jako centra vzdělanosti v minulosti, vznik států v minulosti, vývoj počtu států, rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí v průběhu času

Ov – lidská práva, pokrok lidstva, konzumní způsob života, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro

člověka, volba povolání, zdravý životní styl, státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, možnosti řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce, mezinárodní spolupráce, pokrok lidstva, šetření alternativní zdroje energie, rozvoj techniky surovinami

Rv- rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa – city x slum

Cj – základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací

M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy, zpracování statistických údajů, měřítko, poměr

Ch – chemizace v zemědělství – vliv na přírodu, kvalitu potravin – vitamíny, využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory, skleníkový efekt, kyselá dešť, složení atmosféry, ozón, oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny, jiné zdroje energie, pitná voda – znečištění, živelné pohromy, chemické složení bojových plynů

F – parní stroj, typy elektráren, jaderná reakce, rychlost dopravních prostředků, alternativní zdroje energie, rozvoj techniky

Pč – suroviny pro přípravu pokrmů

ICT – zdroj informací

Vv – náčrtky, plány

Vzdělávací oblast ČLOVĚK A KULTURA

Vzdělávací obory HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací předměty HUDEBNÍ VÝCH., VÝTVARNÁ VÝCH. a jejich charakteristika

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodina týdně v 6. ročníku a 1 vyučovací hodina v 7., 8. a 9. ročníku.

Hudební výchova je vyučovaná s touto časovou dotací:

Hudební výchova					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	2	1	1	1	5	0	5

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodina týdně v 6. ročníku a 1 vyučovací hodina v 7., 8. a 9. ročníku.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem, dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Hudební činnosti umožňují žákovi uplatnit jeho individuální pěvecký potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, jeho individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvného projevu, jeho pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby, umožňují mu „interpretovat“ hudbu podle jeho individuálního zájmu a zaměření.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v hudební výchově směřuje k:

- chápání hudby jako specifického způsobu poznání
- chápání umění a kultury jako neoddělitelné součásti lidské existence
- rozvíjení subjektivního vnímání, cítění a prožívání
- spoluvytváření podnětné atmosféry pro tvorbu pochopení a poznání
- rozvíjení tolerantního přístupu ke kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům různých národů
- k obohacování emocionálního života
- chápání vlastní tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků
- rozvíjení pozitivního vztah k hudbě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- získané informace využívá v tvůrčích činnostech (vokální interpretace, vlastní nápad improvizace)
- sleduje zápis jednoduché písně (skladby) a podle svých schopností a dovedností ji realizuje
- dokáže sluchově rozlišit kvalitu tónů, změny v tempu, dynamice...

Učitel

- podporuje zájem žáků o učení tím, že oceňuje jejich aktivitu a snahu
- vede žáky k prezentaci toho, co se naučili (vokální interpretace, vlastní nápad, improvizace) a k vytváření pozitivního vztahu k hudbě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- dokáže vytvořit (obměnit) jednoduché hudební motivy
- dokáže realizovat (dle svých dispozic) vlastní hudební nápad
- sleduje vlastní hudební pokrok

Učitel:

- vede žáka k rozpoznání odlišných a podobných znaků
- vede žáka k realizaci vlastních hudebních nápadů
- otevírá před žáky možnosti volby vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků

Kompetence komunikativní

Žák:

- porozumí soudům ostatních, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuze, obhájí svůj názor
- rozumí běžně užívaným gestům, zvukům a tvořivě je využívá

Učitel:

- podporuje žáka ve formulaci vlastních názorů na poslouchanou hudbu
- umožňuje žákovi vyjádřit své emocionální zážitky

Kompetence sociální a personální

Žák:

- zapojuje se do práce ve skupině
- učí se přijímat různé role

Učitel:

- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupinách
- integruje mentálně i tělesně postižené žáky, vede k poznání potřeby vzájemného respektu
- poskytuje prostor pro osobité i hudební projevy žáků

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje výsledky druhých žáků, váží si jejich hudebního projevu

Učitel:

- vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k uměleckým dílům a kult. tradicím
- seznamuje žáky s významnými hudebními díly a jejich autory

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se využívat techniku v hudbě a ITC
- zdokonaluje pohybové vyjádření poslouchané hudby
- využívá hudební znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje

Učitel:

- vede žáka k bezpečnému a účelnému používání hudebních nástrojů
- vede ke zdokonalování pohybového vyjádření

6. -9. ročník		HUDEBNÍ VÝCHOVA
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů 	<ul style="list-style-type: none"> • hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách rozvoj hudebního sluchu a hudební představitelství – reprodukce tónů, převádění melodií • intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doprovází písně pomocí ostinata ▪ interpretuje vybrané lidové a umělé písně ▪ rozeznává různé hudební žánry, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru

<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) záznam hudby – noty, notační programy (nap . Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy • orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb, melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl
---	---	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Poznávání

- Sebepoznání
- Seberegulace
- Psychohygienu
- Kreativita

Sociální rozvoj: - Poznávání lidí

- Mezilidské vztahy
- Komunikace

MV - Vnímání autora mediálního sdělení

- Práce v realizačním týmu

MKV - Lidské vztahy

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Výtvarná výchova je vyučovaná s touto časovou dotací:

Výtvarná výchova					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	2	1	1	1	5	0	5

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodina týdně pro 6. a 7. ročník a 1 vyučovací hodina týdně pro 8. a 9. ročník.

Výtvarná výchova klade důraz na sémantický postoj k výtvarnému umění a vizuálně obrazným vyjádřením obecně. Vede žáka k přijímání všech forem výtvarného projevu, k rozvoji a uplatnění vlastního vnímání, citění, představivosti, fantazie a invence. Umění je chápáno jako svébytný způsob komunikace a vyjádření individuálních postojů k okolnímu světu.

Vlastní tvorba a reflexe umění podněcuje utváření hodnot, kreativitu i rozvíjení schopnosti komunikace a spolupráce. Klade důraz na individualitu, estetické citění žáků, tvořivost, vnímání a pozitivní přijímání kultury ostatních lidí.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve výtvarné výchově směřuje k:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově

- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění,
- poznávání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- V teorii si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení.
- Žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokážou zpětně uvědomit problémy související s realizací.

Učitel

- Sleduje v hodinách práci všech žáků.
- Sleduje nové poznatky ve svém oboru.
- Vyhledává informace a vhodně předává žákům.
- Využívá audiovizuální techniku a názorné pomůcky.
- Učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost.
- Plánuje návštěvu výstav a galerií.

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek.
- Při zadání úkolu žáci rozpoznají výtvarný problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- Stále žáky seznamuje se zdroji informací podle druhu problému a učí žáky s informacemi pracovat.
- Učí kolektivní diskusi, práce s chybou.
- Diskutuje se žáky o možnostech řešení výtvarného problému.
- Hodnotí žáky také podle přístupu k práci a jejich zodpovědnosti.

Kompetence komunikativní

Žáci

- Při práci ve skupině dokážou žáci vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.

Učitel

- Vede žáky ke spolupráci a vzájemné komunikaci (práce ve skupinách, diskuse, prezentace vlastních prací).
- Dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru a vybízí je k tomu.
- Vede žáky k porozumění různým formám výtvarného projevu.
- Pracuje s obrazovým materiálem.
- Reaguje na dění i mimo školu a dává prostor k diskusi.
- Poskytuje možnost využití informačních prostředků k doplnění znalostí.

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce.

Učitel

- Učí ohleduplnosti a vytváření kladných mezilidských vztahů.
- Vede ke schopnosti hodnotit situaci, přijmout kritiku, provést sebekritiku.
- Vede žáky ke společnému vytváření pravidel slušného chování a jejich dodržování.
- Vytváří takové situace, kdy žáka nutí oddělovat podstatné od nepodstatného.

- Podporuje sebedůvěru, diskutuje s žáky, vnímá jejich názory a postoje.
- Vede žáka k vytváření pozitivního vztahu k sobě samému, respektuje individualitu žáků.
- Učí děti snášenlivosti a sebeúctě, vzájemné ohleduplnosti, respektu a toleranci k jiným kulturám, zařazuje společné diskuze.

Kompetence občanské

Žáci

- Respektují názory, myšlenky druhých.
- Projevuje postoje, názory na různorodé umělecké projevy.
- Aktivně se zapojuje do kulturních aktivit (výstavy, akce školy).
- Vnímá a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví.

Učitel

- Motivuje žáky k zájmu o kulturu.
- Vede žáky k toleranci k jiným kulturám a tradicím.
- Zprostředkovává styk s kulturními projevy ve společnosti (návštěvy galerií a výstav, divadelních i filmových představení).

Kompetence pracovní

Žáci

- Spolupracuje s ostatními žáky.
- Dokáže reagovat na změnu pracovních podmínek, navrhuje nová řešení.
- Zachází správně a bezpečně s výtvarnými nástroji a materiály.
- Využívá svých zkušeností a znalostí ve výtvarné oblasti pro další rozvoj, pro přípravu k dalšímu vzdělávání.

Učitel

- Vede žáky k tvůrčí práci vhodnou motivací.
- Učí žáky propojovat poznatky z různých oborů.
- Podporuje žáky v jejich tvořivosti.

- Vede žáky k udržování pořádku a příjemného pracovní-tvůrčího prostředí.

6. -9. ročník		
VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace- • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření • reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření • typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulp- 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru • při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; hodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních • uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovin smyslového účinku, v rovin subjektivního účinku a v rovin sociálně utvářeného i symbolického obsahu • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<p>tura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti • osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
--	---	---

	tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Kreativita, rozvoj schopností poznávání, komunikace, hodnoty a postoje, sebepoznání a sebepojetí, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, orientuje se v grafických technikách – techniky: monotyp, linoryt, tisk z koláže, poznávání lidí

EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekosystémy, vztah člověka k prostředí

EGS - Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

MDV - Tvorba mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu

VDO - Principy demokracie

MKV - Lidské vztahy

ČJ - Řecko a Řím – báje a pověsti, poezie a próza s tématem svátku, literární texty

D - Egypt, egyptské umění, pravěk a starší doba kamenná, pravěké umění, mezopotámie, řecko a římský sloh, gotické umění, renesance a baroko, renesance – objev perspektivy, historické souvislosti 2. pol. 19. století, umělecké slohy, umění 20. století

HV - Rytmus a melodie, hudební nahrávky

Vzdělávací oblast ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací obory TĚLESNÁ VÝCHOVA A VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací předměty TĚLESNÁ VÝCHOVA A VÝCHOVA KE ZDRAVÍ a jejich charakteristika

Tělesná výchova je vyučovaná s touto časovou dotací:

Tělesná výchova					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	2	2	2	2	8	0	8

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně. Součástí tělesné výchovy je při dostatečném zájmu žáků v 6., 7., 8. a 9. ročníku lyžařský kurz.

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků. Je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro sportovní, zdravotní i rekreační využití pohybu v režimu školy i mimo ni. Pohybové vzdělávání žáků postupuje od spontánní pohybové činnosti k řízené pohybové činnosti.

Smyslem tělesné výchovy je zařadit do denního režimu žáka takové činnosti, které budou rozvíjet tělesnou zdatnost, výkonnost a budou podporovat zdraví a ochranu jeho života. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využití nejrůznějšího sportovního náčiní a nářadí.

Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí. Žáci se učí zvládnout základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v zeměpisu směřuje k:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na
- osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Kompetence k učení

Žák

- osvojuje si cvičební dovednosti s využitím pomůcek usnadňujících jejich zvládnutí (nářadí, náčiní)
- prezentuje své naučené dovednosti
- využívá své dovednosti i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě
- učí se sebehodnocení

Učitel

- zařazuje kooperativní činnosti
- nabízí dovednostní soutěže
- podporuje zájem žáků o sport, oceňuje jejich aktivitu a snahu
- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost a zájmy žáků, vytváří podmínky podle jejich aktuálních možností a zájmu

Kompetence k řešení problému

Žák

- využívá vlastní poznatky z tělesných aktivit
- s chybou pracuje jako s příležitostí, jak najít cestu ke správnému zvládnutí tělesného úkonu hledá více možných způsobů řešení problému (herní strategie)

Učitel

- vede žáky k aktivnímu a samostatnému přístupu při řešení problémů, k vyslechnutí názorů druhých, k diskuzi, k vyjádření vlastního názoru a postoje, k pomoci druhému
- spolu s žáky řeší situace, které vznikají při vyučování i mimo něj – konflikty mezi žáky, problémy s kázní a chováním
- kladně hodnotí nalezení více možných způsobů řešení herních dovedností

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se naslouchat, vyjadřovat se a spolupracovat s ostatními žáky
- využívá správně a účelně odbornou terminologii
- využívá různé zdroje informací

Učitel

- společně s žáky rozvíjí nepsaná pravidla partnerské komunikace mezi učiteli žáky, mezi žáky navzájem, mezi žáky a cizími osobami
- realizuje sportovní utkání žáků pro širokou veřejnost

Kompetence sociální a personální

Žák

- učí se spolupracovat ve skupině (kolektivní hry, štafetové hry...)
- objevuje a rozvíjí své silné stránky, nadání a talent
- přispívá k budování pozitivního školního a třídního klimatu
- podílí se na hodnocení své vlastní práce a práce ostatních žáků

Učitel

- obměňuje skupiny, ve kterých žáci pracují, a vede je k přijímání různých rolí ve skupině
- integruje tělesně a mentálně postižené žáky
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence občanské

Žák

- učí se dodržovat pravidla slušného chování
- bere ohled na druhé
- snaží se reprezentovat školu na různých sportovních soutěžích

Učitel

- respektuje individuality ve školním a třídním kolektivu
- snaží se v žácích pěstovat hrdost na školu, do které chodí
- buduje společně s žáky pravidla demokratického chování a dbá na jejich dodržování

Kompetence pracovní

Žák

- osvojuje si správné cvičební a hygienické návyky
- dodržuje bezpečnostní zásady
- plánuje a učí se organizovat práci, udržuje pořádek, je důsledný při plnění zadaných úkolů

Učitel

- zařazuje cvičební činnosti přiměřené věku a schopnostem žáků se zřetelem na jejich další rozvoj, místní a regionální potřeby
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek (náradí a náčiní)
- nabízí různé zájmové kroužky

6. -9. ročník		
TĚLESNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových	<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohy-

<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shod s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<p>dysbalanci – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	<p>bových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí</p> <ul style="list-style-type: none"> • cílen se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity • uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate atletika– rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla plavání (podle podmínek školy) – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) –běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snow- 	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků • užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí je • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení 	<p>boardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku;(pop. další zimní sporty podle podmínek školy) další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV– tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus –olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování 	<p>soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je • spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<ul style="list-style-type: none"> organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV– s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šijového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp oslabení vnitřních orgánů (B)– oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (krom cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (krom cvičení ze skupiny A) 	<ul style="list-style-type: none"> vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení
---	--	---

	<p>adaptace srdečně - cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) 	
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy

VDO -Zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevit se v jednání i v řešení problémů samostatně a zodpovědně

MKV - Lidské vztahy, kulturní diference

EV - Vztah člověka k prostředí

EGS - Evropa a svět nás zajímá

MV - Práce v realizačním týmu

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Výchova ke zdraví je vyučovaná s touto časovou dotací:

Výchova ke zdraví					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	1	1	0	0	2	0	2

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Výchova ke zdraví vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života a zdravý životní styl. Zaměřuje se na utváření pozitivních postojů ke svému zdraví, rozvíjí vědomí o kvalitách lidského života a podporuje přijetí zásad zdravé výživy. Dále se zaměřuje na prevenci patologických jevů, užívání psychotropních a návykových látek a gamblerství.

Žáci se seznamují se zásadami tělesného duševního zdraví a upevňují si návyky poskytovat základní první pomoc. Pomáhá žákům orientovat se v sociální realitě i v začleňování do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznání i poznání druhých, pochopení jednání vlastního i druhých. Seznamuje žáky se základními hygienickými, stravovacími, pracovními i jinými zdravotně preventivními návyky. Žáci se učí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházení úrazů a získávají orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování. Učí žáky respektovat morální principy a pravidla společenského soužití i přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i s důsledky.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Vztahy mezi lidmi, formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve výchově ke zdraví směřuje k:

- uplatňovat zdravý způsob života
- získat základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- rozvíjet dovednost odmítat škodlivé látky
- předcházet úrazům
- získat základní informace v otázkách sexuality
- uplatňovat odpovědné sexuální chování
- naučit se poskytovat základní první pomoc
- čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích
- uvědomovat si potřeby a problémy rodinného života
- vypěstovat si kultivované chování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v osobním a občanském životě
- získané poznatky propojují s poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků
- postupně si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel

- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci vyhledávají informace z různých zdrojů zadává úkoly, jejichž řešení vyžaduje využití poznatků z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají různé problémové situace ve škole, v rodině, obci, státě i ve světě

- přemýšlí o problému a jeho příčinách
- na základě vlastního úsudku a zkušeností hledají vhodné řešení
- své návrhy porovnávají s praktickým životem

Učitel

- zařazuje vhodné aktivity a metody
- povzbuzuje žáka při případném nezdaru a vede ho k vytrvalosti

Kompetence komunikativní

Žáci

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchá druhým, snaží se jim porozumět
- aktivně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracuje v malé skupině i ve třídě, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry na základě ohleduplnosti k ostatním spolužákům, respektuje názory ostatních

Učitel

- vytváří pozitivní atmosféru ve třídě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podporuje sebedůvěru jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci

- je si vědom svých práv a povinností ve škole, v rodině, ve společnosti
- váží si svých spolužáků, učitelů, rodičů a ostatních lidí
- oceňuje a chrání naše kulturní dědictví a tradice
- respektuje požadavky na zdravé životní prostředí

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel školního řádu
- vede žáka k zodpovědnému rozhodování
- směřuje žáka k zapojení do kulturních a sportovních aktivit mimo vyučování

Kompetence pracovní

Žáci

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v praktickém životě
- plní povinnosti, dodržuje vymezená pravidla
- chrání své zdraví i zdraví druhých

Učitel

- vyžaduje plnění vymezených povinností a pravidel

6. ročník VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	<ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy, přátelství, vrstevnická skupina	

<p>v komunitě</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<ul style="list-style-type: none"> • respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování • dialog, konflikt • rodina, rodinné vztahy • výživa, poruchy příjmu potravy • zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim • alkohol, kouření a jejich rizika • životní styl, prevence civilizačních chorob • trávení volného času, netolismus 	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny • uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím • respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých • možností usiluje o aktivní podporu zdraví • projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy • dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování • s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, 	<ul style="list-style-type: none"> • podpora zdraví v rámci školy a obce • manipulace, šikana komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení • stres, psychohygiena 	<ul style="list-style-type: none"> • svěří se se zdravotním probléme • dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her • uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
--	--	--

<p>překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> • kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti • sebepoznání • gender, tolerance, dospívání • tělesné, duševní, společenské změny • osobní bezpečí, bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizik a silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla • chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel
--	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - učit dovednostem seberegulace, učit sociálním dovednostem, utvářet postoje a hodnotové orientace optimální pro

zvládání provozu každodenní existence v jejich běžných i náročnějších formách

VDO - zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, přístup k druhým, samostatné a odpovědné řešení problémů

EV - vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí

MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

7. ročník		VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy	
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi lidmi • prevence rasismu a xenofobie • vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny • uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	

<p>vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se 	<ul style="list-style-type: none"> • zdraví a nemoc, prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví • výživa jako součást životního stylu • partnerské vztahy a sexualita, pohlavní choroby, ochrana při sexu, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity • závislost, nelátkové i látkové závislosti, psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové 	<ul style="list-style-type: none"> • respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých • možností usiluje o aktivní podporu zdraví • projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy • dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování • svěří se se zdravotním probléme • dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
---	---	--

<p>sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <ul style="list-style-type: none"> • s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • uplatňuje adekvátní způsoby 	<p>chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj osobnosti, vztah k sobě, životní styl • cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování • psychohygiena • společnost a manipulace, média • reklama 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí • uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla • chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel
--	--	---

<p>chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí 	
--	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

OSV - učit sociálními dovednostem, dovednostem seberegulace, utvářet postoje a hodnotové orientace v každodenní existenci, poznávání lidí, sebe a jednání ve specifických rolích a situacích, obecné modely řešení problémů, zvládnání rozhodovacích situací, prevence soc. patologických jevů a škodlivých způsobů chování

VDO - zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, řešení problémů samostatně a odpovědně

EV - oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních

MKV - schopnost zapamatovat si fakta, pojmy, vědomosti a zařazovat je do systému, objevovat vzájemné vztahy, schopnost zapojovat se do diskuse

MV – čtení a vnímání mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti

Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Vzdělávací obory ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Vzdělávací předmět PRACOVNÍ VÝCHOVA a jeho charakteristika

Pracovní výchova je vyučovaná s touto časovou dotací:

Pracovní výchova					Minimální čas. dotace	Disponibilní hodiny	Celkem
Ročník	6.	7.	8.	9.			
Počet hodin	1+3	1+3	1+2	+2	3	10	13

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pracovní výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně. V některých ročnících jsou přidány disponibilní hodiny.

Pracovní činnosti se cíleně zaměřují na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňují celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od předmětů ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Jsou založeny na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

Práce s technickými materiály; Provoz a údržba domácnosti; Pěstitelské práce a chovatelství; Příprava pokrmů

Využití digitálních technologií a Svět práce.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v pracovních výchově směřuje k:

- získávání praktických pracovních dovedností a návyků z různých oblastí
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- organizování a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti, systematičnosti v práci a manuální zručnosti
- osvojování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny práce
- získání prvotních poznatků a dovedností významných pro jejich další životní a profesionální orientaci
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a rozvíjení podnikatelského myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Žák:

Kompetence k učení

- využívá vhodné pracovní postupy
- získané výsledky své práce porovnává, kriticky posuzuje a vyvodí závěry pro využití v budoucnosti
- svou praktickou činnost plánuje a organizuje na úrovni svého věku

Učitel:

- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost a zájmy žáků, vytváří podmínky podle jejich aktuálních možností a zájmu
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním praktických činností, dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě

- samostatně řeší problémy a navrhne vhodné způsoby řešení

Učitel:

- umožňuje žákům využívat vlastní poznámky
- vede žáky k aktivnímu a samostatnému přístupu při řešení problémů, k vyslechnutí názorů druhých, k diskuzi, k vyjádření vlastního názoru a postoje, k pomoci druhému

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- pojmenuje druhy zpracovaného materiálu a určí jeho vlastnosti
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu
- využívá komunikativní dovednosti k vytváření kvalitní spolupráce s ostatními spolužáky

Učitel:

- učí žáky naslouchat, vyjadřovat se ústně i písemně
- vyžaduje správné a účelné používání odborné terminologie a symboliky vzhledem k věku žáků

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- dokáže pracovat samostatně a v případě potřeby se zapojuje do práce ve skupině a přijímá různé role
- chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na ochranu životního prostředí
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví

Učitel:

- ve výuce i při mimoškolních činnostech zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině

- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků
- funguje jako poradce a směřujeme žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně nástroje a materiály
- dodržuje pravidla bezpečné práce
- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě

Učitel:

- zařazuje pracovní činnosti přiměřené věku a schopnostem žáků se zřetelem na jejich další rozvoj, místní i regionální potřeby
- vede žáky k osvojování si pracovních a hygienických návyků
- vede žáky k plánování postupů
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů

6. – 7.ročník		
PRACOVNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) • technické náčrty a výkresy, technické informace, návody • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování 	<ul style="list-style-type: none"> • získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

<ul style="list-style-type: none"> • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce, důležité technologické postupy • jednoduché pracovní operace a postupy technické náčrty a výkresy, technické informace, návody • stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž • základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny, ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé 	<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje svoji pracovní činnost • pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů 	<p>účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie</p> <ul style="list-style-type: none"> • okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin • chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty • finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti • elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití • údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami • provádí jednoduché operace platebního styku • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem • kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu • potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole 	<ul style="list-style-type: none"> • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni
---	--	--

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

EV - Vztah člověka a prostředí, základní podmínky života, konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí

OSV - Komunikace, stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu

VDO - Osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem

MV - Práce v realizačním týmu

Ov – povolání, bezpečnost, hygiena, činnost lidí, výběr povolání

Z – péče o životní prostředí, ekologické problémy, dřeviny, význam lesa, těžba železné rudy a barevných kovů

F – technika, stroje a nástroje

M – geometrie

8. – 9.ročník		
PRACOVNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Minimální výstupy
<ul style="list-style-type: none"> vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	<ul style="list-style-type: none"> základní laboratorní postupy a metody základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými

<ul style="list-style-type: none"> • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři • ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky • propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava • ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 	<ul style="list-style-type: none"> • digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony • digitální technologie – bezdrátové technologie ĚUSB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE Ě02.11bĚ, navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování • počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) mobilní služby – operátoři, tarify • možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací zařízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní 	<p>nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři • ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízeních za řízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu • propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízeních • pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb • ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • nezaměstnanosti, úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání • trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce • volba profesní orientace – základní principy - sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání • prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání
---	--	---

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

VDO - Osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem, poskytnutí nebo přivolání první pomoci, právní řád, práva a povinnosti občanů

OV - Osobní vlastnosti, sebehodnocení

EV - Konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí

OSV - Stanovení osobních cílů, naplánování cesty k jejich dosažení, sebepoznání a sebehodnocení

Ov – výběr povolání, nezaměstnanost, trh práce, podnikání

Čj - životopis

M – geometrie

Průřezová témata

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

EGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

ENV – Environmentální výchova

MDV – Mediální výchova

OR - Osobnostní rozvoj

SR – Sociální rozvoj

MR – Morální rozvoj

OS - Osobnostní a sociální výchova

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vzdělávací předmět	2. stupeň - časová dotace 6. – 9. ročník			
			6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4+1	3+1	4	4
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3
	Další cizí jazyk	Německý jazyk/PSPP	-	-	3	3
Matematika a její aplikace		Matematika	4+1	4+1	4+1	3+2
Informační a komunikační technologie		Informační a komunikační technologie	1	+1	-	-
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	1	2	2	2
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	-	2	2	1
	Chemie	Chemie	-	-	-	2
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	2	2
	Zeměpis	Zeměpis	1	1	2	2
Člověk a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	2	1	1	1
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	1	1	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1+3	1+3	1+2	+2
	Osobnostní výchova					
Disponibilní časová dotace			5	6	3	4
			18			
Časová dotace v jednotlivých ročnících			30	30	31	31
Celková časová dotace			122			

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

OBSAH

- *Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků*
- *Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení*
- *Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách*
- *Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace*
- *Vyplňování vysvědčení*

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům plní vyživovací povinnost, byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
  - 3.1 Hodnocení žáků základní školy speciální je výhradně slovní. Vyjadřuje míru zvládnutých dovedností, vědomostí a stupeň samostatnosti žákovy činnosti.
  - 3.2 Žák vzdělávaný v rehabilitačním vzdělávacím programu je hodnocen komplexním popisem zlepšení žáka za dané pololetí školního roku.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

7. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

8. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

9. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen.

To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

10. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

11. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

12. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

13. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

14. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

15. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

16. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

17. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součást procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
  - co se mu daří
  - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
  - jak bude pokračovat dál
5. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.

II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
  - a) 1 - velmi dobré
  - b) 2 - uspokojivé
  - c) 3 - neuspokojivé

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit. Projevuje dobrý vztah k učitelům a spolužákům.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v přímém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy ne provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

3. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný
- b) 2 - chvalitebný
- c) 3 - dobrý
- d) 4 - dostatečný
- e) 5 - nedostatečný

4. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

5. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 3.

6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

7. Žák je hodnocen stupněm

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší

než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré

b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí

d) **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

8. Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- 1) Předměty s převahou teoretického zaměření
- 2) Předměty s převahou praktických činností
- 3) Předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

8.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, zákonitostí a vztahů kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- kvalita výsledků činností

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,

- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatnění ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák správně nebo s drobnými chybami ovládá požadované poznatky a dovednosti, chápe vztahy mezi nimi. Osvojené poznatky a dovednosti uplatňuje při řešení teoretických a praktických úkolů. Jeho ústní a písemný projev je zpravidla správný a výstižný. Grafický projev je úhledný a úpravný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá a uplatňuje požadované poznatky a dovednosti s menšími chybami. Ústní a písemný projev mívá zpravidla nedostatky ve správnosti a přesnosti, grafický projev je méně upravený.

Je schopen samostatně pracovat s menšími obtížemi po předběžném návodu učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů dokáže uplatnit jen za pomoci učitele. Ústní a písemný projev je málo rozvinutý, grafický projev je méně úhledný. Je schopen plnit samostatně úkoly pod dohledem učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků četné a závažné mezery. Své vědomosti dokáže uplatnit velmi omezeně a jen za stálé dopomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je nerozvinutý, grafický projev je neestetický. Žák je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil. Jeho ústní a písemný projev je nevyhovující. Grafický projev je na velmi nízké úrovni. Žák není schopen pracovat ani s trvalou dopomocí učitele.

9. Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

9.1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

9.2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

9.3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

9.4. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a

osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a označení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

9.5 Širší slovní hodnocení

Širší slovní hodnocení je třeba formulovat ve smyslu pozitivní motivace a podpory osobního rozvoje žáka. Sdělení by měla být ve své formě kladná, avšak objektivní, v případě potřeby negativního hodnocení oslabená ve významu použitím slov jako „často“, „převážně“ apod., prezentovaná vždy jako projev zájmu o žáka.

Smyslem širšího hodnocení je odstranění případného stresu žáka z klasického hodnocení výkonů známkou, úsilí o jeho spoluúčast při hodnocení, dovedení žáka k vlastnímu sebehodnocení.

Širší slovní hodnocení obsahuje:

- a) konkrétní informaci o výsledcích dosažených v jednotlivých vyučovacích předmětech jejich srovnání s předešlými výkony žáka, míru splnění požadavků daného předmětu, přesvědčení o dalším možném zlepšení výkonu žáka
- b) popis chování při výuce, způsob zvládnutí požadavků kladených na žáka
- c) výpověď o jeho sociálním chování, schopnosti spolupracovat, podřídit se, pomoci druhým atd.
- d) posouzení individuálních vlastností žáka, mají-li vztah k sledovanému pokroku ve vývoji jeho osobnosti

10. Způsob hodnocení žáků základní školy speciální

- 1) Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje

postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

- 2) Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- 3) Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
- 4) Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- 5) Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátu, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací).
- 6) Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách,

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

5. Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.

Komisionální zkoušky:

1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
8. V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení podle § 22.

IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních

výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.

Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.

Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální přezkušování po vyučování.

5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky současně se sdělováním známek žákům.

6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom

informuje. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

8. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,..). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

9. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

10. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

11. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

12. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

13. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

14. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
15. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo hovorových hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.
18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
19. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

20. Klasifikace chování

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období).

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré) Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé) Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků

V. Vyplňování vysvědčení

Údaje na vysvědčení nebo výpisu z vysvědčení se budou řídit aktuálními informacemi k vyplňování vysvědčení vydávaných ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Projednáno pedagogickou radou dne:

Schváleno pedagogickou radou dne:

Školskou radou projednáno dne:

Školskou radou schváleno dne:

Účinnosti nabývá dne: